

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ
VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

2004 m. gegužės 17 d. Nr. 1050-2-61
Vilnius

Santrauka

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai 2003 metais 10 programų vykdymui skirta 526780,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-09-25 nutarimu Nr. 1183 „Dėl asignavimų paskirstymo“ minimaliai mėnesinei algai ir bibliotekininkų darbo užmokesčiui padidinti skirta 382,3 tūkst. Lt. Iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo skirta 431,0 tūkst. Lt. Iš viso Ministerijai skirta 527593,3 tūkst. Lt. Specialiosios švietimo plėtros programos vykdymui patvirtintos 31945,0 tūkst. Lt išlaidos. Ministerija, įskaitant 2002 metų negautą iš biudžeto 1085,7 tūkst. Lt asignavimų likutį viršplaninių Specialiosios švietimo plėtros programos lėšų planavo 7601,1 tūkst. Lt. Finansų ministerija papildomai skyrė 141 tūkst. Lt programos 50.01 „Europos Sąjungos PHARE paramos bendrojo finansavimo programa“ vykdymui. Iš viso patvirtinta 535335,4 tūkst. Lt išlaidų sąmata.

Vykdydama programas Ministerija patyrė 527020,2 tūkst. Lt kasinių ir 526679,7 tūkst. Lt faktinių išlaidų.

Švietimo ir mokslo ministerijos valstybinio audito ataskaitoje pateikiame finansinės veiklos rezultatus, nustatytus pažeidimus, klaidas, netikslumus, pastebėjimus ir rekomendacijas.

Audito metu nustatyta, kad Ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose veikusi vidaus ir finansų kontrolė neužtikrino, kad būtų tinkamai tvarkoma apskaita ir operacijos atliekamos pagal teisės aktus bei taisykles, dėl to 2003 metų finansinėse ataskaitose yra reikšmingų klaidų, kurios išdėstytos ataskaitos dalyje „Pažeidimai, klaidos ir netikslumai, nustatyti audito metu“.

2. Audito užduotis

Valstybinį finansinį auditą atlikome Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ojo departamento direktorės 2003-06-04 pavedimu Nr. 1050-2.

Audituojamas subjektas, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, vykdanči įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas švietimo, mokslo ir studijų sričių valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendinanti šių sričių valstybės politiką. Ministerijos identifikavimo kodas – 8860309, buveinė – A. Volano g. 2 / 7, Vilnius, LT-2691. Ministerijos steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė, kodas 8860457.

Audituota 2003 metų suvestinė finansinė atskaitomybė.

Audituojamu laikotarpiu švietimo ir mokslo ministru dirbo Algirdas Monkevičius, atsakinga už buhalterinę apskaitą buvo Finansų apskaitos ir kontrolės skyriaus vedėja Kristina Želudevičienė. Ministras 2002-12-30 įsakymu Nr. 740 Ministerijos valstybės sekretoriui Dainiui Numgaudžiui suteikė valstybės biudžeto asignavimų valdytojo įgaliojimus.

Valstybinio finansinio audito tikslas – nustatyti, ar įstaigos 2004 sausio 1 d. finansinėse ataskaitose pateikiama išsami, teisinga, tikra ir tiksli informacija ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, ir atlikti sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą. Atlikome Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos (forma Nr. 2) ir kitų apyskaitų (formos Nr. 3-1, 3-2, 3-4, 3-11, 4, 5, 6, 7, 8, 9,10,11, 12,13, 14) auditą.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausanti turtą, dalis.

Ministerijos valstybinio finansinio audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus valstybinio audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

3. Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Švietimo ir mokslo ministerijos finansinės atskaitomybės auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais.

Mes ištyrėme Ministerijos vidaus kontrolės aplinką, vidaus kontrolę ir rizikos veiksnius, susijusius su institucijos veikla bei apskaitos sistemomis. Įvertinome darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, kitų paprastųjų išlaidų apskaitos sričių vidaus kontrolės procedūrų veikimą programos 8.2 „Švietimo kokybės vadyba“ valstybės funkcija 04.09.03 (centrinės ir savivaldybių institucijos) ir valstybės funkcija 04.06.03 (centralizuotos priemonės ir kita veikla) bei pagal patvirtintas audito programas atlikome minėtų sričių mažos apimties savarankiškas (detalias) audito procedūras.

Įvertinome kitų paprastųjų išlaidų apskaitos srities vidaus kontrolės procedūrų veikimą programos 10.1 „Šalies mokslo plėtojimas bei mokslo ir studijų sistemos bendrųjų poreikių

tenkinimas“ valstybės funkcija 01.03.04 (kiti fundamentalūs moksliniai tyrimai ir kitos institucijos), valstybės funkcija 04.03.01 (aukštosios mokyklos, kurias baigus suteikiamas universiteto diplomai) bei atlikome mažos apimties savarankiškas (detalias) audito procedūras. Atlikome finansinėse ataskaitose apskaityto turto ir įsipareigojimų perdavimo iš buvusių Ministerijai pavaldžių profesinio mokymo įstaigų, nuo 2003-09-01 pertvarkytų į viešąsias įstaigas, Ministerijai bei iš Ministerijos šioms viešosioms įstaigoms savarankiškas (detalias) didelės apimties audito procedūras. Įvertinę vidaus kontrolės aplinką ir procedūrų veiksmingumą, atlikome ilgalaikio turto srities mažos apimties savarankiškas (detalias) audito procedūras. Atlikome finansinio turto srities didelės apimties savarankiškas audito procedūras. Visos sritys audituotos pagal programas.

Audito procedūras atlikome šiose Ministerijos pavaldžiose įstaigose: Vilniaus technikos kolegijoje, Olandų g.16, Vilnius, identifikavimo kodas – 1196915, Vilniaus statybos ir dizaino kolegijoje, Antakalnio g. 54, Vilnius, kodas – 1196767, Kauno kolegijoje, Pramonės pr. 20, Kaunas, kodas – 1196528, Kauno technikos kolegijoje, Tvirtovės a. 35, Kaunas, kodas – 1196786, Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijoje, Liepų g. 1, Girionys, Kauno rajonas, kodas – 1196771, Klaipėdos kolegijoje, S. Dariaus ir S. Girėno g. 8, kodas – 1196729, Lietuvos jūreivystės kolegijoje, I. Kanto g. 7, Klaipėda, kodas – 9096867, Klaipėdos verslo ir technologijų kolegijoje, Jaunystės g. 1, Klaipėda, kodas – 1196805, Šiaulių kolegijoje, Aušros al. 40, Šiauliai, kodas – 1196824, Panevėžio kolegijoje, Laisvės a. 23, Panevėžys, kodas – 1196843, Žemaitijos kolegijoje, L. Ivinskio g. 5, Rietavas, kodas - 1196839, Alytaus kolegijoje, Merkinės g. 2b, Alytus, kodas – 1196532, Utenos kolegijoje, Maironio g. 7, Utena, kodas – 1196585, Alytaus pramonės ir prekybos mokykloje, Putinų 40, Alytus, kodas – 9301754, Alytaus siuvėjų mokykloje, A. Ulonų g. 16, Alytus, kodas - 9097643, Alytaus statybininkų mokykloje, A. Jonyno g. Alytus, kodas – 9097624, Alytaus dailiųjų amatų mokykloje, S. Dariaus ir S. Girėno g. 27, Alytus, kodas - 9166639, VŠĮ Kretingos technologijos ir verslo mokykloje, Kretingsodžio km., Kretingos seniūnija, Kretingos rajono savivaldybė, kodas – 9080493, Šiaulių buitinių mokykloje, Vilniaus g 27, kodas – 9097529, Šiaulių prekybos ir verslo mokykloje, Vytauto g. 267, Šiauliai, kodas – 9097533, Utenos regioniniame profesinio mokymo centre, Aukštaičių g.5, Utena, kodas – 1196509, VŠĮ Panevėžio profesinio rengimo centre, Staniūnų g. 68, Panevėžys, kodas – 1196399, Pedagogų profesinės raidos centre, Didlaukio g. 82, Vilnius, kodas – 9099718, Profesinio mokymo metodikos centre, Geležinio Vilko g. 12, Vilnius, kodas – 9313568, Švietimo informacinių technologijų centre, Suvalkų g. 1, Vilnius, kodas – 9099608.

Šių įstaigų vadovams pateikti raštai apie nustatytus pažeidimus, klaidas ir kitus trūkumus.

Mes dalyvavome kaip stebėtojai, atliekant Ministerijos ir minėtų pavaldžių įstaigų metinę turto inventorizaciją.

Asignavimų valdytojo finansinės veiklos rezultatai

Švietimo ir mokslo ministro patvirtinta apskaitos politika įgyvendinama atsižvelgiant į patvirtintas programas bei atliekamas funkcijas ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtinta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka ir kitais teisės aktais.

Švietimo ir mokslo ministerijos vidaus kontrolės sistema iš esmės atitinka Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX -1253) nuostatas ir patvirtintus Finansų kontrolės reikalavimus. Tačiau taikomos turto, Specialiosios švietimo plėtros programos lėšų planavimo bei apskaitos, darbo užmokesčio kontrolės procedūros yra nepakankamai veiksmingos.

Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2002-12-27 Nr. IX-1227 su vėlesniais pakeitimais) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-21 nutarimu Nr. 62 „Dėl 2003 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) Ministerijos vykdomoms programoms patvirtinta 526780 tūkst. Lt biudžeto asignavimų. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 metų nutarimais (Nr. 150, Nr. 355, Nr. 495, Nr. 579, Nr. 636 Nr. 792, Nr. 1070, Nr. 1189, Nr. 1582) iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo Ministerijai skirta 431 tūkst. Lt bei 2003-09-25 nutarimu Nr. 1183 „Dėl asignavimų paskirstymo“ skirta 382,3 tūkst. Lt minimaliai mėnesinei algai ir bibliotekininkų darbo užmokesčiui padidinti.

Specialiosios švietimo plėtros programos vykdymui (07.04) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 62 patvirtinta 31945 tūkst. Lt išlaidų.

Ministerija, įskaitant 2002 metų negautą iš biudžeto 1085,7 tūkst. Lt asignavimų likutį, planavo 7601,1 tūkst. Lt viršplaninių Specialiosios švietimo plėtros programos lėšų.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-05-29 nutarimo Nr. 674 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimo Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo“ 28 punktu, kuriame nurodyta, kad viršplaninės arba nepanaudotos įmokos į biudžetą pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 32 straipsnio nuostatas paliekamos biudžetinėms įstaigoms bei mokslo ir studijų institucijoms ir gali būti naudojamos einamaisiais ir kitais biudžetiniais metais viršijant Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintus bendruosius asignavimus pagal atskirą sąmatą, pervedant šias lėšas asignavimų valdytojams iš biudžeto lėšų, Ministerija Specialiajai švietimo plėtros programai (07.04) finansuoti patikslino sąmatą, įjungiant į ją sumokėtas 2002 metais ir negautas iš biudžeto lėšas (1085, 7 tūkst. Lt) bei viršplanines išlaidas –

6515,4 tūkst. Lt. Iš viso Specialiajai švietimo plėtros programai vykdyti šiametėje patvirtintos išlaidos 39546,1 tūkst. Lt. Švietimo ir mokslo ministerija 2003 metais įmokėjo į valstybės biudžetą 34282,7 tūkst. Lt, Išdas grąžino 31939,6 tūkst. Lt ir Ministerija panaudojo iš viso 32429,2 tūkst. Lt (kartu su 2002 metais gautu ir 2003-01-01 nepanaudotų įmokų specialiosioms programoms finansuoti 489,6 tūkst. Lt likučiu).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-29 nutarimu Nr. 131 „Dėl Valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje numatytų 2003 metams kapitalo investicijų paskirstymas pagal asignavimų valdytojus ir investicinius projektus“ (LRV 2003-12-11 nutarimo Nr. 1595 redakcija) patvirtintos biudžeto išlaidos 16 pavaldžių švietimo įstaigų 40130 tūkst. Lt, 5 pavaldžioms įstaigoms ir Ministerijai (200 tūkst. Lt) 3100 tūkst. Lt iš Privatizavimo fondo bei paskolos valstybės vardu padengimui 41874 tūkst. Lt.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-28 nutarimu Nr. 103 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą“, kurio 1.2 punktu Finansų ministerija įgaliota prireikus perskirstyti Europos Sąjungos paramos bendrai finansuojamoms programoms ir projektams skirtas lėšas tarp asignavimų valdytojų, investavimo sričių ir valstybės funkcijų, Finansų ministerija Švietimo ir mokslo ministerijos vykdomai programai „Europos Sąjungos PHARE paramos bendrojo finansavimo programa“ (50.01) virš patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 62 metinių asignavimų sumos, patvirtino papildomai 141 tūkst. Lt asignavimų nepaprastosioms išlaidoms.

Ministerijos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos 2004-01-01 pateiktoje apyskaitoje (forma Nr. 2) bendra patvirtinta (įskaitant patikslinimus) 2003 metų išlaidų sąmata 535334,8 tūkst. Lt, gauti asignavimai – 527145,8 tūkst. Lt, kasinės išlaidos 527020,2 Lt, faktinės išlaidos 526679,7 tūkst. Lt.

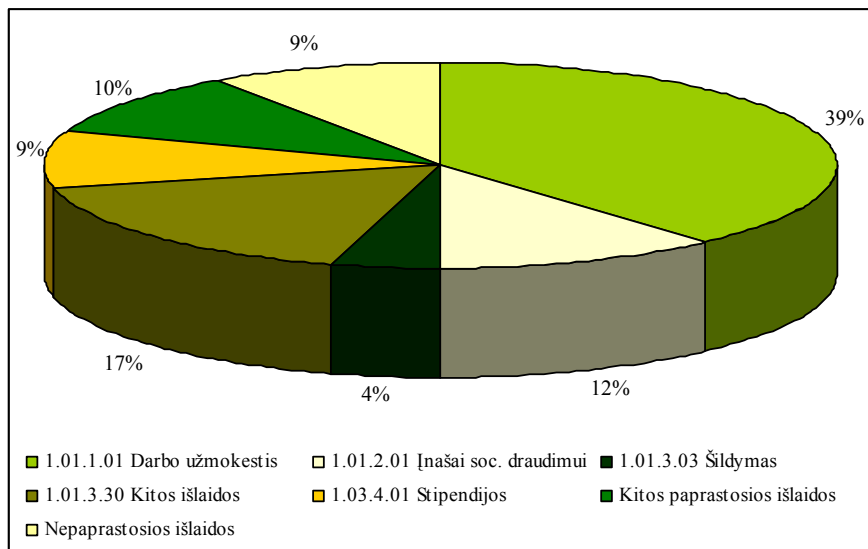
2003 metų Švietimo ir mokslo ministerijos biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo duomenys pagal programas (tūkst. Lt):

Išlaidų pavadinimas	Patvirtinta sąmata metams, įskaitant patikslinimą	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Faktinės išlaidos	Kasinių išlaidų palyginimas su patvirtinta sąmata	Faktinių išlaidų palyginimas su patvirtinta sąmata	Kasinių ir faktinių išlaidų palyginimas
SUVESTINĖ							
Paprastosios išlaidos	485.117,6	478.495,1	478.375,4	477.629,9	6.742,2	7.487,7	-745,5
Darbo užmokestis	204.876,3	203.512,6	203.394,7	203.223,2	1.481,6	1.653,1	-171,5
Nepaprastosios išlaidos	50.217,2	48.650,7	48.644,8	49.049,8	1.572,4	1.167,4	405,0
Išlaidos iš viso	535.334,8	527.145,8	527.020,2	526.679,7	8.314,6	8.655,1	-340,5
07.01 VAIKŲ IR JAUNIMO UGDYMO SI ŪŽTIKRINIMAS							
Paprastosios išlaidos	64.282,2	64.185,5	64.185,5	63.912,7	96,7	369,5	-272,8
Darbo užmokestis	36.784,9	36.780,0	36.753,6	36.748,7	31,3	36,2	-4,9
Nepaprastosios išlaidos	21.986,5	21.984,0	21.984,0	22.366,3	2,5	-379,8	382,3
Išlaidos iš viso	86.268,7	86.169,5	86.169,5	86.279,0	99,2	-10,3	109,5
07.02 SPECIALISTŲ RENGIMAS							
Paprastosios išlaidos	291.317,6	291.230,9	291.231,1	291.821,9	86,5	-504,3	590,8

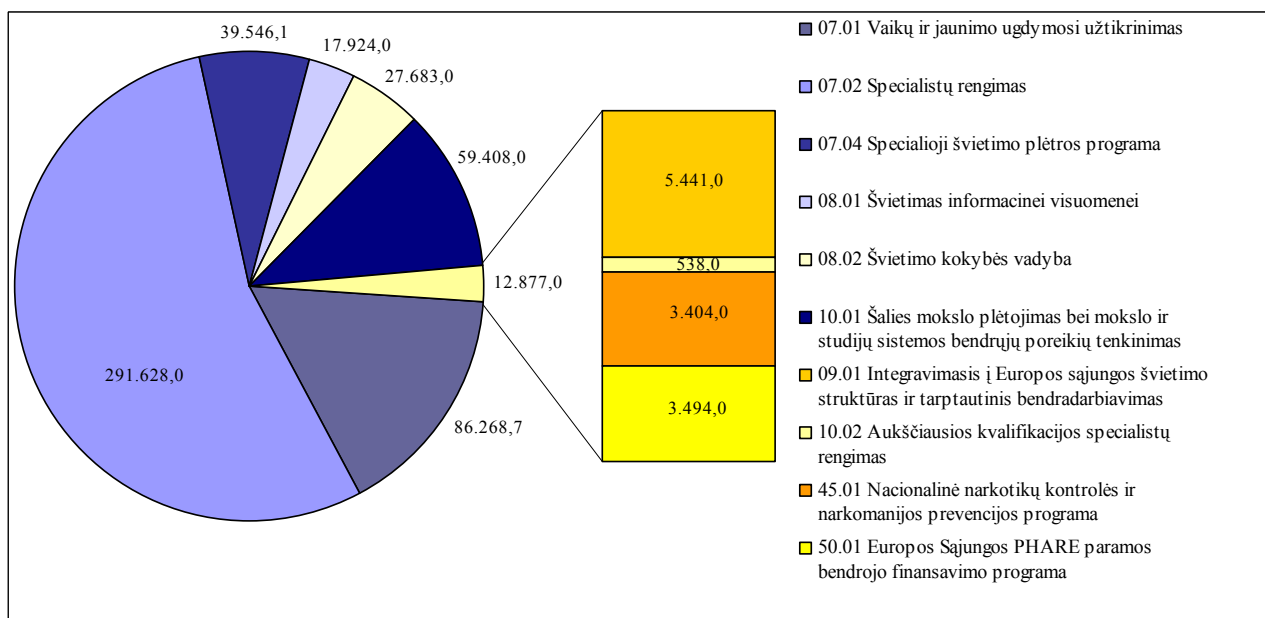
Išlaidų pavadinimas	Patvirtinta sąmata metams, įskaitant patikslinimą	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Faktinės išlaidos	Kasinių išlaidų palyginimas su patvirtinta sąmata	Faktinių išlaidų palyginimas su patvirtinta sąmata	Kasinių ir faktinių išlaidų palyginimas
Darbo užmokestis	146.012,6	145.997,6	145.968,3	145.743,8	44,3	268,8	-224,5
Nepaprastosios išlaidos	310,4	310,4	310,8	396,8	-0,4	-86,4	86,0
Išlaidos iš viso	291.628,0	291.541,3	291.541,9	292.218,7	86,1	-590,7	676,8
07.04 SPECIALIOJI ŠVIETIMO PLĖTROS PROGRAMA							
Paprastosios išlaidos	34.396,2	28.839,0	28.719,1	29.357,0	5.677,1	5.039,2	637,9
Darbo užmokestis	12.035,6	10.767,4	10.714,2	10.772,1	1.321,4	1.263,5	57,9
Nepaprastosios išlaidos	5.149,9	3.590,2	3.583,9	3.562,4	1.566,0	1.587,5	-21,5
Išlaidos iš viso	39.546,1	32.429,2	32.303,0	32.919,4	7.243,1	6.626,7	616,4
08.01 ŠVIETIMAS INFORMACINEI VISUOMENEI							
Paprastosios išlaidos	1.992,0	1.931,4	1.931,4	1.920,7	60,6	71,3	-10,7
Darbo užmokestis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nepaprastosios išlaidos	15.932,0	15.931,5	15.931,5	15.931,5	0,5	0,5	0,0
Išlaidos iš viso	17.924,0	17.862,9	17.862,9	17.852,2	61,1	71,8	-10,7
08.02 ŠVIETIMO KOKYBĖS VADYBA							
Paprastosios išlaidos	22.747,0	22.207,6	22.207,6	21.846,2	539,4	900,8	-361,4
Darbo užmokestis	7.216,2	7.194,4	7.185,4	7.185,4	30,8	30,8	0,0
Nepaprastosios išlaidos	4.936,0	4.932,2	4.932,2	4.931,4	3,8	4,6	-0,8
Išlaidos iš viso	27.683,0	27.139,8	27.139,8	26.777,6	543,2	905,4	-362,2
09.01 INTEGRAVIMASIS Į EUROPOS SĄJUNGOS ŠVIETIMO STRUKTŪRAS IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS							
Paprastosios išlaidos	5.441,0	5.337,3	5.337,3	5.336,5	103,7	104,5	-0,8
Darbo užmokestis	309,0	309,0	309,0	309,0	0,0	0,0	0,0
Nepaprastosios išlaidos	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Išlaidos iš viso	5.441,0	5.337,3	5.337,3	5.336,5	103,7	104,5	-0,8
10.01 ŠALIES MOKSLO PLĖTOJIMAS BEI MOKSLO IR STUDIJŲ SISTEMOS BENDRŪJŲ POREIKIŲ TENKINIMAS							
Paprastosios išlaidos	58.453,1	58.351,3	58.351,3	58.505,0	101,8	-51,9	153,7
Darbo užmokestis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nepaprastosios išlaidos	954,9	954,9	954,9	913,9	0,0	41,0	-41,0
Išlaidos iš viso	59.408,0	59.306,2	59.306,2	59.418,9	101,8	-10,9	112,7
10.02 AUKŠČIAUSIOS KVALIFIKACIJOS SPECIALISTŲ RENGIMAS							
Paprastosios išlaidos	517,5	517,4	517,4	517,4	0,1	0,1	0,0
Darbo užmokestis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nepaprastosios išlaidos	20,5	20,5	20,5	20,5	0,0	0,0	0,0
Išlaidos iš viso	538,0	537,9	537,9	537,9	0,1	0,1	0,0
45.01 NACIONALINĖ NARKOTIKŲ KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA							
Paprastosios išlaidos	3.404,0	3.327,7	3.327,7	3.327,7	76,3	76,3	0,0
Darbo užmokestis	2.382,0	2.328,2	2.328,2	2.328,2	53,8	53,8	0,0
Nepaprastosios išlaidos	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Išlaidos iš viso	3.404,0	3.327,7	3.327,7	3.327,7	76,3	76,3	0,0
50.01 EUROPOS SĄJUNGOS PHARE PARAMOS BENDROJO FINANSAVIMO PROGRAMA							
Paprastosios išlaidos	2.567,0	2.567,0	2.567,0	1.084,8	0,0	1.482,2	-1.482,2
Darbo užmokestis	136,0	136,0	136,0	136,0	0,0	0,0	0,0
Nepaprastosios išlaidos	927,0	927,0	927,0	927,0	0,0	0,0	0,0
Išlaidos iš viso	3.494,0	3.494,0	3.494,0	2.011,8	0,0	1.482,2	-1.482,2

Pateiktų ataskaitų duomenimis Ministerija ir pavaldžios institucijos programų vykdymui valstybės biudžeto asignavimus panaudojo pagal nustatyta tvarka sudarytas ir patvirtintas sąmatas, neviršijant šioms programoms patvirtintų bendrųjų asignavimų (paprastosioms išlaidoms, iš jų darbo užmokesčiui, ir nepaprastosioms išlaidoms). Tačiau audito metu nustatyti pažeidimai naudojant valstybės biudžeto lėšas pateikiami šios ataskaitos dalyje „Pažeidimai, klaidos ir netikslumai nustatyti audito metu“.

Švietimo ir mokslo ministerijai skirtų asignavimų paskirstymas pagal ekonominę išlaidų klasifikaciją:

Švietimo ir mokslo ministerijai skirtų asignavimų paskirstymas pagal programas (tūkst. Lt):

Pažeidimai, klaidos ir netikslumai, nustatyti audito metu

Ministerija iš programai 8.1 „Švietimas informacinei visuomenei“ patvirtintų asignavimų nepaprastosioms išlaidoms skyrė viešosioms įstaigoms Panevėžio profesinio rengimo centrai (2003-

12-17 sutartis Nr. 992) 34,0 tūkst. Lt, Kauno paslaugų ir verslo darbuotojų profesinio rengimo centrui (2003-12-17 sutartis Nr. 993) 34,0 tūkst. Lt kompiuteriams bei programinei įrangai įsigyti. Viešosios įstaigos pateikė Biudžeto išlaidų sąmatos 2004-01-01 įvykdymo apyskaitą (forma Nr. 2), kurioje pateiktos padarytos kasinės ir faktinės išlaidos. Ministerija nenustatė pertvarkytoms iš biudžetinių įstaigų į viešąsias įstaigas lėšų ilgalaikiam turtui įsigyti naudojimo tvarkos ir įsigyto turto apskaitos bei kontrolės procedūrų, todėl viešosios įstaigos nepateikė Ministerijai dokumentų, patvirtinančių, kad lėšos panaudotos pagal tikslinę paskirtį ir įsigytas turtas apskaitytas. Įsigytas už 68,0 tūkst. Lt ilgalaikis turtas nebuvo perduotas Ministerijai ir neapskaitytas Ministerijos Išlaidų sąmatų 2004-01-01 vykdymo balanse, nes Ministerijos balansas sudaromas sumuojant pavaldžių įstaigų balansų sąskaitų likučius, o viešosios įstaigos Ministerijai balansų neteikia.

Ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos Sąjungos komisijos 2001-11-15 pasirašytą Finansinį memorandumą „2001 m. PHARE nacionalinė programa Lietuvai“ švietimo ir mokslo ministro 2003-06-25 įsakymu Nr. 904 „Dėl lėšų skyrimo regioniniams profesinio mokymo centrams“ iš Ministerijai patvirtintų programai 50.01 „Europos Sąjungos PHARE paramos bendrojo finansavimo programa“ vykdyti centralizuotų lėšų skyrė 927,0 tūkst. Lt nepaprastųjų išlaidų PHARE programos LT 01.13.01 „Profesinis rengimas ekonominei ir socialinei sanglaudai“ projektams įgyvendinti. Ministerija Panevėžio profesinio rengimo centrui skyrė 80000,0 Lt nepaprastosioms išlaidoms, iš kurių iki pertvarkymo į viešąją įstaigą Centras įsigijo ilgalaikio turto už 28524,59 Lt ir perdavė šį turtą Ministerijai, kuri Ministerija 2003-09-01 pagal pasaulio sutartį Nr. 634 perdavė viešajai įstaigai Panevėžio profesinio rengimo centrui. Už likusią dalį 51475,41 Lt PHARE programos lėšų viešoji įstaiga Panevėžio profesinio rengimo centras įsigijo ilgalaikio turto, kuri apskaitė viešosios įstaigos balanse. Ilgalaikis turtas už 51475,41 Lt Ministerijai neperduotas ir ilgalaikio turto sąskaitoje neapskaitytas.

Ministerija iš programai 50.01 „Europos Sąjungos PHARE paramos bendrojo finansavimo programa“ vykdyti lėšų skyrė Kelmės profesinio rengimo centrui (toliau – Centras) 60,0 tūkst. Lt nepaprastosioms išlaidoms, iš jų 51,0 tūkst. Lt Tytuvėnų skyriaus automobilių priežiūros ir remonto patalpų renovavimui baigti ir 9,0 tūkst. Lt ilgalaikiui turtui įsigyti. Šios lėšos Kelmės profesinio rengimo centrui buvo pervestos iš Iždo iki Centro pertvarkymo į viešąją įstaigą. Centras nepanaudojo visų gautų lėšų ir 2003-08-28 37,0 tūkst. Lt grąžino Ministerijai bei pateikė Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2003-09-01 apyskaitą, kurioje pateiktos kasinės ir faktinės kitų statybos objektų straipsniui 14,0 tūkst. Lt, o ilgalaikio turto įsigijimui kasinės išlaidos – 9,0 tūkst. Lt, faktinės išlaidos – 1,0 tūkst. Lt. Ministerija 2003-11-03 sutartimi (be Nr.) skyrė 37,0 tūkst. Lt viešajai įstaigai Kelmės profesinio rengimo centrui Tytuvėnų skyriaus automobilių priežiūros ir remonto dirbtuvių patalpų renovavimui baigti. Už 2003 metais gautus 60,0 tūkst. Lt nepaprastosioms išlaidoms viešoji įstaiga Kelmės profesinio rengimo centras atsiskaitė Ministerijai

pateikdama metinę Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitą, kurioje nurodytos patirtos kasinės ir faktinės išlaidos iš nepaprastųjų išlaidų straipsnio – 60,0 tūkst. Lt.

Mes negalime patvirtinti, ar iš programos 8.1 „Švietimas informacinei visuomenei“ 68,0 tūkst. Lt skirtas finansavimas, iš jo: 34,0 tūkst. Lt viešajai įstaigai Kauno paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centrui, 34,0 tūkst. Lt viešajai įstaigai Panevėžio profesinio rengimo centrui bei iš programos 50.1 „Europos sąjungos PHARE paramos bendrojo finansavimo programa“ 60,0 tūkst. Lt skirti viešajai įstaigai Kelmės profesinio rengimo centrui, iš jų: 9,0 tūkst. Lt ilgalaikio turto įsigijimui ir 51,0 tūkst. Lt renovacijai (iš viso 128,0 tūkst. Lt) yra panaudoti pagal tikslią paskirtį, nes viešosios įstaigos apie lėšų panaudojimą pateikė tik kasines ir faktines išlaidas patvirtinančią ataskaitą (forma Nr. 2), o įsigytas ilgalaikis turtas Ministerijos Biudžeto išlaidų sąmatos 2004-01-01 balanse neapskaitytas, nes nebuvo perduotas Ministerijai ir viešosios įstaigos Kelmės profesinio rengimo centro Tytuvėnų skyriaus automobilių priežiūros ir remonto dirbtuvių patalpų renovavimui išleista suma (51,0 tūkst.Lt) pastato vertė nepadidinta.

Ministerija yra programos 50.01 „Europos Sąjungos PHARE paramos bendrojo finansavimo programa“ vykdytoja. Šios programos finansavimas patvirtintas Ministerijai Lietuvos Respublikos biudžete. Dalis Lietuvai Europos Bendrijos paramos Ministerijai tenka per Centrinę projektų valdymo agentūrą, su kuria Ministerija pasirašė Teikimo sutartis. Pagal 2003-10-31 pasirašytą Europos Bendrijos išorinės paramos teikimo sutartį Nr. LT 01.13.01. (4).01.01.0047, kurioje paramos gavėjas nurodytas Švietimo ir mokslo ministerija, viešoji įstaiga Panevėžio profesinio rengimo centras pagal prekių perdavimo aktą (2003-12-15 Nr. 00018838-2) gavo iš UAB „Festo“ paramą turtu už 629894,29 Lt, iš jų: už 612468,02 Lt mechatronikos įrangos (ilgalaikio turto), už 2948,69 Lt nematerialaus turto, už 14477,58 Lt trumpalaikio turto. Pagal sutartį, pasirašytą 2003 m. spalio mėnesį, Nr. LT 01.13.01. (4).01.01.0046 paramos gavėjas nurodytas Švietimo ir mokslo ministerija, rangovas UAB „Baltik Amadeus“, viešoji įstaiga Panevėžio profesinio rengimo centras gavo turto už 65641,14 Lt, iš jo ilgalaikio turto (kompiuterinės įrangos) už 65404,21 Lt ir trumpalaikio turto už 236,93 Lt. Pagal minėtas sutartis iš Europos Bendrijos paramos Švietimo ir mokslo ministerija gavo turto už 695,5 tūkst. Lt (ilgalaikio – 680,8 tūkst. Lt, trumpalaikio – 14,7 tūkst. Lt), kuri apskaitė viešoji įstaiga Panevėžio profesinis rengimo centras. Iš Ministerijos vykdomos programos 50.01 „Europos Sąjungos PHARE paramos bendrojo finansavimo programa“ projektui „Profesinis rengimas socialinei ir ekonominei sanglaudai įgyvendinti“ skirtų lėšų viešoji įstaiga Panevėžio profesinio rengimo centras įsigijo ilgalaikio turto už 58966,49 Lt ir dalį šio turto (už 52979,64 Lt) perdavė pagal išrašytus vidaus važtaraščius viešajai įstaigai Panevėžio mechatronikos centrui. Viešajai įstaigai Panevėžio mechatronikos centrui perduota pagal važtaraščius reikalavimus iš Europos Bendrijos gauta parama turtu už 695535,43 Lt ir iš Ministerijos programos 50.01 „Europos Sąjungos Phare paramos bendrojo finansavimo programa“

už 52979,64 Lt, iš viso perduota viešajai įstaigai Panevėžio mechatronikos centrai turto už 748515,07 Lt. Įsigytas turtas iš Ministerijos programos 50.01 „Europos Sąjungos PHARE paramos bendrojo finansavimo programa“ – už 51475,41 bei iš Europos Bendrijos gauta parama turtu už 695535,43 Lt (iš viso už 747010,84 Lt) neapskaitytas Ministerijos finansinėse ataskaitose, o apskaitytas viešosios įstaigos Panevėžio profesinio rengimo centro balanse ir juo (už 748515,28 Lt) faktiškai naudojasi viešoji įstaiga Panevėžio mechatronikos centras. Įsigytas už valstybės lėšas turtas arba gautas iš Europos Bendrijos teikiamos paramos turtas yra valstybės turtas ir šiuo atveju jį turėjo apskaityti Ministerija ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-12-03 nutarimu Nr. 1890 patvirtintos Valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti tvarkos 1.2 punktu galėjo perduoti šį ilgalaikį turtą viešajai įstaigai tik pagal panaudos sutartį. Šiuo atveju Ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo balanse pateiktas likutis 01 sąskaitoje „Ilgalaikis turtas“ 680,8 tūkst. Lt ir 07 sąskaitoje „Trumpalaikis turtas“ – 14,7 tūkst. Lt bei 250 sąskaitoje „Ilgalaikio turto fondas“ – 680,8 tūkst. Lt, 260 sąskaitoje „Trumpalaikio turto fondas“ – 14,7 tūkst. Lt mažesnis. Mes negalime pasakyti kokia suma turėjo padidėti Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąskaita, nes negalėjome pritaikyti audito procedūrų. Viešąją įstaigą Panevėžio mechatronikos centras įsteigė 13 steigėjų, iš jų: Ministerija, 5 mokslo ir švietimo įstaigos, AB ir UAB įmonės bei kitos įstaigos. Pažymime, kad dėl perduoto turto, kuris yra viešojoje įstaigoje Panevėžio mechatronikos centre, yra rizika, kad jis nebus panaudotas pagal tikslinę paskirtį ir jo saugumo neužtikrins materialiai atsakingi viešosios įstaigos Panevėžio profesinio rengimo centro darbuotojai, kurie faktiškai negali vykdyti turto buvimo ir naudojimosi juo kontrolės.

Išdėstyti faktai rodo, kad Ministerijos vadovybės taikomos finansų valdymo, išlaidų ir turto apskaitos procedūros nepakankamos, nes neužtikrina, kad skaidriai ir pagal paskirtį būtų naudojamos valstybės lėšos ir turtas bei jis teisingai apskaitytas, teisingai tvarkoma valstybės lėšų buhalterinė apskaita, todėl šioje srityje yra rizika. Švietimo ir mokslo ministro 2003-06-06 įsakymu patvirtintos Finansų kontrolės Švietimo ir mokslo ministerijoje taisyklės, tačiau jos parengtos neatsižvelgiant į veiklos ypatumus ir neapima visos kontrolės sistemos procedūrų funkcionavimo. Ministerija neturi parengusi kontrolės procedūrų ir finansinės atskaitomybės sudarymo taisyklių, kaip yra nustatyta finansų ministro 2002-05-21 įsakymu Nr. 139 patvirtinto Finansų kontrolės vadovo 10 punkte. Ministerijos atstovai, paskirti atstovauti viešosiose įstaigose, nepateikia pakankamai informacijos dėl turto valdymo.

Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo (2000-07-11 Nr. VIII-1821 redakcija) 5 straipsnio 1 dalis nustato, kad asignavimų valdytojas privalo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos institucijos programoms vykdyti, paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms institucijoms jų veiklai bei programoms vykdyti ir uždaviniams

įgyvendinti, 6 dalis – užtikrinti vadovaujamos institucijos finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumą, 7 dalis – užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo efektyvumą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino asignavimus programų vykdymui Švietimo ir mokslo ministerijai, todėl asignavimų valdytojas atsakingas už teisingą skirtų lėšų paskirstymą vykdomų programų tikslams įgyvendinti bei efektyvų ir rezultatyvų naudojimą. Nesilaikydama Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo nuostatų Ministerija dalį skirtų asignavimų jai patvirtintoms programoms vykdyti perdavė viešosioms įstaigoms, kurių viena iš steigėjų yra pati Ministerija.

Ministerija 2003-05-09 sudarė su viešąja įstaiga Visorių informacinių technologijų parku paslaugos sutartį Nr. SUT-238, kuria viešoji įstaiga įsipareigojo pagal Ministerijos užsakymą organizuoti Vilniaus universiteto, Vilniaus Gedimino technikos universiteto ir Vilniaus kolegijos studentų mokymą sutarties priede nurodytomis sąlygomis. Už suteiktą paslaugą Ministerija įsipareigojo sumokėti 74, 0 tūkst. Lt. Viešoji įstaiga Visorių informacinių technologijų parkas iš Ministerijos vykdomos programos 10.01 „Šalies mokslo plėtojimas bei mokslo ir studijų sistemos bendrųjų poreikių tenkinimas“ gautus 74,0 tūkst. Lt panaudojo ne studentų mokymui, bet viešosios įstaigos materialinės bazės stiprinimui, nes 60018 Lt sumokėjo UAB „Alramsta“ už atliktus patalpų remonto darbus ir 13982 Lt už patalpų eksploataciją. Viešoji įstaiga Visorių informacinių technologijų parkas naudojasi patalpomis, kurias pagal panaudą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-12-31 nutarimu Nr. 2101 „Dėl turto perdavimo“, perdavė Vilniaus universiteto Ekologijos institutas, todėl lėšas, skirtas pagal sutartį studentų mokymui, viešoji įstaiga panaudojo ne pagal paskirtį (panaudojimas pagal tikslinę paskirtį nepagrįstas). Ministerija nesivadovavo tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo (2002-12-03 Nr. IX-1217) 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu, būdama perkančioji organizacija pirkė paslaugą iš viešosios įstaigos Visorių informacinių technologijų parko ir netaikė nė vieno iš Viešųjų pirkimų įstatymo 65 straipsnio 1 dalyje numatytų pirkimo būdų ir būdama viena iš steigėjų nepasinaudojo audito metu galiojusio Viešųjų įstaigų įstatymo (1996-07-03 Nr. I-1428) 11 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyta teise nustatyti privalomą veiklos užduotį.

Ministerija nesivadovavo Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalimi, kuri nustato, kad valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai privalo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos institucijos programoms vykdyti, paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms institucijoms jų veiklai bei programoms vykdyti ir uždaviniams įgyvendinti bei Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis, netaikant įstatymu nustatytų pirkimo būdų, 2003-03-14 sudarė paslaugos sutartį Nr. 76 su viešąja įstaiga Užsienio lietuvių rėmimo centru (paslaugos tiekėju). Šia sutartimi paslaugos tiekėjas įsipareigojo pagal „kliento“ (Ministerijos) užsakymą suteikti paslaugą – sudaryti palankias sąlygas

lietuvių kilmės užsieniečiams įgyti aukštąjį išsilavinimą Lietuvoje, skiriant finansinę paramą užsienio lietuvių studijoms Lietuvos aukštosiose mokyklose, palaikant glaudų užsienio lietuvių bendruomenių ir Lietuvos aukštųjų mokyklų bendradarbiavimą, ieškant kitų finansinių rėmėjų. Ministerija pagal paslaugos sutartį skyrė viešajai įstaigai iš programos 10.01 „Šalies mokslo plėtojimas bei mokslo ir studijų sistemos bendrųjų poreikių tenkinimas“ 200,0 tūkst. Lt. Pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintą išlaidų sąmatą 165,0 tūkst. Lt skirti stipendijoms ir 35,0 tūkst. Lt kitoms išlaidoms. Viešoji įstaiga panaudojo 171811 Lt stipendijų išmokėjimui ir 28189 Lt kitoms viešosios įstaigos išlaidoms, iš jų: 21001,97 Lt viešosios įstaigos darbuotojų darbo užmokesčiui su socialinio ir garantinio fondo mokesčiais, 2035,1 Lt ryšių paslaugoms, 3428,36 Lt patalpų komunalinėms paslaugoms, 1041,13 Lt ūkio ir kanceliarinių išlaidų apmokėjimui bei 682,44 Lt spaudos prenumeratai.

Lietuvos Aukštojo mokslo įstatymo (2000-03-21 Nr. VIII- 1586) 62 straipsnio 3 dalimi nustatyta, kad studentai turi teisę gauti ir kitą paramą, kuri teikiama Vyriausybės nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1992-09-03 nutarimu Nr. 647 „Dėl paramos užsienio lietuvių studijoms Lietuvoje“ 1.2 punktu nustatė, kad Valstybinės tarptautinių studijų komisijos sprendimu užsienio lietuviams gali būti skiriama finansinė parama mokesčiui už trumpalaikius kursus sumokėti ir šių kursų ar studijų Lietuvoje metu jiems gali būti mokama stipendija, ne didesnė už asistento tarnybinį atlyginimą. Audito metu nustatėme, kad stipendijų dydį ir sprendimus dėl stipendijų mokėjimo priima viešosios įstaigos Taryba, į kurią įeina ir Ministerijos, kaip vieno iš steigėjų, atstovas. Dėl išankstinės kontrolės procedūrų neveikimo (sąmata nepagrįsta skaičiavimais, nenurodyta, kam skirta 35,0 tūkst. Lt kitoms išlaidoms) ir paskesnėsios kontrolės nebuvimo, asignavimų valdytojui patvirtintos lėšos buvo naudojamos iš dalies viešosios įstaigos veiklos išlaidoms finansuoti ir tai kelia abejonių dėl valstybės lėšų naudojimo skaidrumo bei rodo aukščiausiojo lygio išankstinės kontrolės nepakankamumą.

Atkreipiame dėmesį, kad viešosios įstaigos Užsienio lietuvių rėmimo centro Steigimo sutartyje ir įstatuose nurodyta, kad viešoji įstaiga, siekdama įgyvendinti savo tikslus, iš savo lėšų steigia ir konkurso būdu skiria užsienio lietuviams stipendijas studijoms Lietuvos aukštosiose mokyklose apmokėti, ir kad švietimo ir mokslo ministro 2003-04-29 įsakymu Nr. 573 patvirtintoje Švietimo ir mokslo ministerijos atstovavimo viešosiose įstaigose tvarkoje nustatytos funkcijos vykdomos nepakankamai, nes įgalioti asmenys atstovauti įstaigų veikloje nerengia šių įstaigų veiklos ataskaitų, kai kuriose įstaigose įgaliojimai suteikti nenurodant termino.

Ministerija nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis: netaikydama įstatymu nustatytų pirkimo būdų, iš programos 8.2 „Švietimo kokybės vadyba“ centralizuotų lėšų 2003 metais švietimo ir mokslo ministro įsakymais skyrė viešajai įstaigai Švietimo kaitos fondui, kurios yra viena iš steigėjų, 460,0 tūkst. Lt Ministerijos strateginiame plane numatytų projektų

įgyvendinimui. Ministerija programos vykdytoju pasirinko viešąją įstaigą nesivadovaudama Viešojo pirkimo įstatymo nuostatomis ir nebuvo taikomas nė vienas iš įstatymu numatytų pirkimo būdų. Viešoji įstaiga Švietimo kaitos fondas pagal švietimo ir mokslo ministro įsakymu (2003-05-30 Nr. 770) patvirtiną Švietimo kaitos ir fondo skelbiamų programų, konkursų bei veiklos organizavimo ir finansavimo tvarką skelbia Ministerijos programoje numatytų vykdyti projektų konkursus, sudaro su konkursų laimėtojais sutartis ir pagal Fondo sudarytose sutartyse nustatytą tvarką teikia Fondui ataskaitas (Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitas forma Nr. 2) bei privalo pristatyti visus pirminius buhalterinius dokumentus, patvirtinančius padarytas išlaidas. Taigi faktinį Ministerijos programoje numatytų projektų įgyvendinimą atlieka ne viešoji įstaiga Švietimo kaitos fondas, bet konkursus laimėję paraiškovai, o projektų finansavimo, konkursus laimėjusių programų vertinimo, gautų lėšų panaudojimo priežiūra pavesta minėtu Švietimo ir mokslo ministro įsakymu viešajai įstaigai Švietimo kaitos fondui. Viešoji įstaiga nėra pavaldi Ministerijai ir Strateginiame plane bei Švietimo kaitos fondo skelbiamų programų, konkursų bei veiklos organizavimo ir finansavimo tvarkoje nurodytų programų 2003 metams, konkursų projektų nevykdo, o juos vykdo tretieji asmenys, todėl lėšos skirtos nesivadovaujant Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu bei Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalimi.

Ministerija pagal 1997-10-30 panaudos sutartį Nr. 004 perdavė iki 2017 metų neatlygintinam naudojimui pavaldžiai įstaigai Švietimo aprūpinimo centrui pastatą (bendras plotas – 4286,59 kv. m., įsigijimo vertė – 113,9 tūkst. Lt), esantį Geležinio Vilko 12, Vilniuje. Audito metu nustatėme, kad Švietimo aprūpinimo centras naudojasi ne visu pagal perdavimo ir priėmimo aktą perduotu pastato plotu, o tik jo dalimi – 2633,84 kv. m., nes Ministerija likusią pastato ploto dalį 1652, 75 kv. m. (vadovaujantis 2000 – 2003 metų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais) perdavė pagal panaudos sutartis dviem Ministerijai pavaldžioms įstaigoms ir aštuonioms visuomeninėms organizacijoms, fondams, asociacijoms. Ministerija nepatiksino su Švietimo aprūpinimo centru 1997-10-30 sudarytos panaudos sutarties ir nesumažino perduoto ploto 1652,75 kv. m., o Švietimo aprūpinimo centras gauto pagal panaudos sutartį viso pastato vertę 113,9 tūkst. Lt apskaitė Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse (forma Nr.1) užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“. Ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-12-29 nutarimu Nr. 1516 „Dėl negyvenamųjų patalpų Vilniuje, Geležinio Vilko g. 12, perdavimo“ 2001-01-12 panaudos sutartimi Nr. 01 perdavė Profesinio mokymo metodikos centrui 461,78 kv. m. pastato ploto, kurio vertė 15,6 tūkst. Lt apskaityta minėtos įstaigos Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso (forma Nr. 1) užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ likutyje. Ministerijos sudarytame suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo balanse (forma Nr. 1) užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ apskaitytas likutis 15,6 tūkst. Lt

didesnis, nes apskaityta Švietimo aprūpinimo centro pateikta pagal panaudą perduoto viso pastato vertės suma (113, 9 tūkst. Lt) ir Profesinio mokymo metodikos centrui perduoto pastato (15,6 tūkst. Lt) vertės suma.

Ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-09 nutarimu Nr. 1081 „Dėl turto perdavimo“ 2002-07-17 pagal Turto panaudos sutartį Nr. 338 perdavė viešajai įstaigai Šiuolaikinės mokyklos centrui pastatą (bendras plotas – 1107,3 kv. m.), esantį Žygimantų g. 4/Radvilų g. 2. Ministerija nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-12-03 nutarimu Nr. 1890 patvirtintos Valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos 8 punkto reikalavimų, kuriais nustatyta, kad valstybės turto valdytojas, patikėjimo teise valdantis valstybei nuosavybės teise priklausantį ir perduotą pagal panaudos sutartį valstybės turtą, privalo kontroliuoti, ar panaudos gavėjas naudoja gautą turtą pagal paskirtį, ar verčiasi veikla, dėl kurios buvo perduotas valstybės turtas, ar vykdo visas panaudos sutartyje numatytas sąlygas. Nesant pakankamų vidaus kontrolės procedūrų, Ministerija neužtikrino, kad Turto panaudos sutarties sąlygos būtų tinkamai vykdomos, nes viešoji įstaiga Šiuolaikinės mokyklos centras, kurios vienas iš steigėjų yra Ministerija ir atstovauti viešojoje įstaigoje paskirta Bendrojo ugdymo departamento vyriausioji specialistė D. Šiaulytienė, nesant Ministerijos raštiško sutikimo dėl turto pertvarkymo (pažeistas sutarties Nr. 338 5.2 punktas), savo lėšomis atliko pastato ketvirto aukšto rekonstrukciją, dėl to pastato plotas padidėjo 408,9 kv. m. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 30 punktas nustato, kad atliktų ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo darbų išlaidomis (finansuojamų iš sąmatoje numatytų nepaprastųjų išlaidų) didinama turto (objekto) įsigijimo vertė. Šiuo atveju rekonstrukcijos išlaidos buvo padarytos ne iš Ministerijai patvirtintų asignavimų ir pastato vertė 2003 metais nebuvo padidinta. Pagal švietimo ir mokslo ministro įpareigojimus viešajai įstaigai Šiuolaikinės mokyklos centrui, įstaiga 2004-02-19 įregistravo padidintą plotą Nekilnojamo turto registre Švietimo ir mokslo ministerijos vardu, tačiau pastato padidėjimo vertė 2003 metais Ministerijos balanse nepateikta. Mes negalėjome pritaikyti audito procedūrų, kuriomis galėtume įsitikinti, kokia suma padidėjo rekonstruoto pastato vertė, todėl negalime pasakyti, kokia suma yra pasikeitusi perduoto pagal panaudą viešajai įstaigai Šiuolaikinės mokyklos centrui pastato vertė, kuri nurodyta ir apskaityta Ministerijos balanse – 321968 Lt.

Ministerijos balanse apskaitomi 7 tarnybiniai gyvenamieji namai, esantys Vilniaus rajone: Šumsko miestelyje (1), Kalvelių k. (2), Vėriškių k. (2), Sužonių k. (1), Mostiškių k. (1). Jie pradėti eksploatuoti 1992-1993 metais. Turto valdymo kontrolės procedūros nepakankamos, nes pastatai teisiškai įregistruoti Ministerijos vardu turto patikėjimo teise tik audito metu – 2003-10-31 ir 2004-02-09. Šiuose tarnybiniuose gyvenamuosiuose namuose gyvena mokyklose dirbantys asmenys pagal išduotus 1992-1993 metais tarnybinių patalpų orderius. Su šiais asmenimis Ministerija nėra

sudariusi tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos sutarčių. Nesudarydama tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos sutarčių, Ministerija nesilaikė tuo metu galiojusio Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991-11-29 nutarimu Nr. 495 patvirtintų Tarnybinių gyvenamųjų patalpų suteikimo, apskaitos ir naudojimo taisyklių 10 punkto, kuriuo nustatyta, kad išduotas orderis yra pagrindas įstaigos administracijai sudaryti tarnybinės gyvenamosios patalpos nuomos sutartį. Žemės sklypų, kuriuose yra minėti pastatai, ribos ir dydžiai nenustatyti.

Dėl nepakankamų turto apskaitos srities vidaus kontrolės procedūrų Ministerija neteisingai apskaitė apskaitoje pagal panaudos ir pasaugos sutartis gautą ilgalaikį turtą: pagal 2001-11-05 panaudos sutartį Nr. FM –01/PA0004 iš Finansų ministerijos gautą turtą apskaitė 1564,0 Lt mažesne suma, pagal 2001-12-31 panaudos sutartį (be Nr.) iš Pedagogų profesinės raidos centro 158,75 Lt didesne suma, pagal 2003-12-31 pasaugos sutartį Nr. P5-99/SUT-1016 iš Švietimo informacinių technologijų centro gautą turtą apskaitė 129694,48 Lt mažesne suma, iš viso apskaitė 131099,73 Lt mažiau. Dėl to Ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso užbalansinėje 01 sąskaitoje „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ (59 eilutė) pateikti duomenys pagal panaudos sutartis gauto ilgalaikio turto neteisingi, tai yra nurodyta 131,1 tūkst. Lt suma mažesnė negu buvo perduota pagal perdavimo priėmimo aktus.

Ministerija 2004-01-01 balanso (forma Nr. 1) užbalansinėje 01 sąskaitoje „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ (59 eilutė) neteisingai apskaitė finansinį turtą (dalininko, steigėjo kapitalo įnašus): 300,0 Lt viešojoje įstaigoje Mokslo ir technologijų parkas, 5000,0 Lt viešojoje įstaigoje Lietuvos inovacijų centras, iš viso 5300,0 Lt.

Dėl laiko apribojimo mes neišnagrinėjome Ministerijos 01 užbalansinėje sąskaitoje apskaitytų vertybinių popierių – už 247940,0 Lt AB „Vilniaus praktika“ akcijų įsigijimo, todėl negalime patvirtinti, ar ši suma teisingai apskaityta.

Atkreipiame dėmesį, kad pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintą Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 160 punktą vertybinių popierių, šiuo atveju akcijų, apskaitos tvarkymui skirta 140 subsąskaita „Vertybiniai popieriai“.

Apskaitant Ministerijos finansinį turtą einamosios ir paskesniosios kontrolės priemonės neveiksmingos, nes Švietimo ir mokslo ministro 2003-04-29 įsakymu Nr. 573 patvirtintos Švietimo ir mokslo ministerijos atstovavimo viešosiose įstaigose tvarkos nesilaikoma. Šios tvarkos 11 punktu nustatyta, kad pasibaigus kiekvienam ketvirčiui viešojoje įstaigoje Ministerijai atstovaujantis įgaliotinis turi pateikti Finansų apskaitos ir kontrolės skyriui informaciją apie duomenų, užregistruotų apskaitos registruose, pasikeitimą. Ministerija, būdama viena iš viešosios įstaigos Lietuvos inovacijų centro steigėjų, 1995-12-28 sumokėjo 5000 Lt dalininko įnašą, kuris apskaitos registruose kaip finansinis turtas 2003-01-01 nebuvo apskaitytas. Perleidus Jungtinių Tautų vystymo programos dalininko kapitalo dalį (2500 Lt) Ministerijai, viešoji įstaiga Lietuvos inovacijų

centras 2003-09-26 išdavė dalininko pažymėjimą, patvirtinantį Ministerijai priklausančio kapitalo dalį – 7500 Lt, tačiau esant nepakankamai veiksmingoms kontrolės procedūroms, (įgaliotas atstovauti viešojoje įstaigoje paskirtas Mokslo ir studijų departamento direktorius A. Žalys) nepateikė duomenų apskaitos darbuotojams apie dalininko kapitalo dydžio pasikeitimą ir dėl to apskaitos registruose nebuvo įregistruota ir Ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse 2500 Lt padidėjusi kapitalo dalis nepateikta.

Britų Taryba ir Jungtinių Tautų plėtros programa 2003-06-16 viešosios įstaigos Valstybės užsienio kalbų mokymo centras steigėjų susirinkimo nutarimu perdavė 3000,0 Lt dalininkų kapitalą ir dalininko teises ir pareigas Ministerijai. Švietimo ir mokslo ministras 2003-07-03 įsakymu Nr. 963 paskyrė viešojoje įstaigoje atstovavimo įgaliotiniu Ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo ir Europos integracijos skyriaus vedėją J. Strumskienę. Ji pagal nustatytą tvarką turėjo apskaitos darbuotojams pateikti dokumentus apie dalinio kapitalo dydį, tačiau dėl nepateiktų dokumentų dalinio kapitalo dydis 3000,0 Lt apskaitos registruose neapskaitytas. Ministerija pažeidė Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 6 straipsnio 2 dalį, kuria nustatyta, kad į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, nuosavo kapitalo, išipareigojimų dydžio arba struktūros pasikeitimu, ir 12 straipsnio 2 ir 4 dalis, kuriomis nustatyta, kad ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, kurie negali būti pagrįsti apskaitos dokumentais, pagrindžiami su jais susijusių ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių apskaitos dokumentais, o apskaitos registruose ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami ne vėliau kaip iki kito mėnesio 30 dienos. Ministerija neapskaitė apskaitos registruose Ministerijos dalinio kapitalo įnašų 17 viešųjų įstaigų 5921,0 Lt ir taip nesilaikė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 160 punkto apskaityti finansinį turtą subsąskaitoje 140 „Vertybiniai popieriai“.

Ministerija neapskaitė subsąskaitoje 140 „Vertybiniai popieriai“ Ministerijos padarytų arba gautų (jai perleistų) dalininko įnašų į viešąsias įstaigas 5921,0 Lt ir neteisingai apskaitė Ministerijos užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ finansinį turtą – įnašus į viešąją įstaigą „Mokslo ir technologijų parkas“ 300,0 Lt ir į viešąją įstaigą „Lietuvos inovacijų centras“ 5000,0 Lt. Dėl to iš viso Ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso 140 subsąskaitoje „Vertybiniai popieriai“ (17 eilutė) ir Vertybinių popierių judėjimo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 7) likutis neteisingas, nes pateiktas 11,2 tūkst. Lt mažesnis, o užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ 5300,0 Lt didesnis.

Minėti pažeidimai rodo, kad visose viešosiose įstaigose nepakankamai veikia finansinė kontrolė, o Ministerijos netinkamas atstovavimas šiose įstaigose, kad nepakankamai veikia veiklos kontrolė.

Atkreipiame dėmesį į biudžetinių įstaigų pertvarkymo į viešąsias įstaigas finansinio turto kontrolės nepakankamumą, nes Panevėžio profesinio rengimo centras ir Kretingos technologijos ir verslo mokyklos netinkamai atliko finansinio turto inventorizaciją.

Pertvarkant nuo 2003-09-01 biudžetinę įstaigą Panevėžio profesinio rengimo centrą į viešąją įstaigą Panevėžio profesinio rengimo centrą nebuvo inventorizuotas 1500 Lt dalininko įnašas į viešąją įstaigą Panevėžio mechatronikos centrą ir neperduotas Ministerijai bei neapskaitytas Ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso 140 subsąskaitoje „Vertybiniai popieriai“. Viešoji įstaiga Panevėžio mechatronikos centras 2004-02-04 išdavė dalininko pažymėjimą, patvirtinantį viešosios įstaigos Panevėžio profesinio rengimo centro 1500 Lt dalinį įnašą.

Vykdamas Kretingos technologijos ir verslo mokyklos pertvarkymą į viešąją įstaigą, mokyklos direktoriaus įsakymu sudaryta Inventorizacijos atlikimo komisija, inventorizuodama finansinį turtą – vertybinius popierius, nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizavimo tvarkos 49 punkto reikalavimų. Jais nustatyta, kad inventorizuojant investicijas į kitas įmones tikrinami investavimą patvirtinantys dokumentai, o inventorizuojant vertybinius popierius tikrinami jų įsigijimo ir pardavimo dokumentai, jų faktiškas kiekis, nominali ir įsigijimo vertė. Komisija nepatikrino akcijų įsigijimo dokumentų, akcijų faktiško kiekio, nominalios ir įsigijimo vertės. Inventorizacijos apraše – sutikrinimo žiniaraštyje nurodė vertybinių popierių (akcijų) 5791,5 tūkst. Lt įsigijimo vertę, nepagrįstą apskaitos dokumentais, nors Mokykla, įsigydama AB „Kretingos grūdai“ akcijų, pagal pateiktus dokumentus iš viso sumokėjo 7442,86 Lt už 17449 akcijas (mokėjimo pavedimais 1994-09-26 Nr. 133 – už 7153 akcijas 1651,36 Lt, 1995-12-13 Nr. 241 – už 5148 akcijas 1158,30 Lt, 1996-01-12 Nr. 3 – už 5148 akcijas 4633,20 Lt. Mokykla 2003-08-29 Valstybės turto, perduodamo valdyti ir naudoti patikėjimo teise valstybei, perdavimo ir priėmimo aktu Nr. 4 perdavė Švietimo ir mokslo ministerijai akcijas nenurodydama jų kiekio, o įsigijimo vertę nurodė 5791,50 Lt, tai yra 1651,36 Lt mažesnę, negu buvo sumokėjusi už akcijas. Minėtame akte nurodyta, kad pridedama Išrašas iš vertybinių popierių sąskaitos, tačiau audito metu toks išrašas nebuvo pateiktas, o Švietimo ir mokslo ministro 2003-09-29 įsakymu Nr. 1224 „Dėl Kretingos technologijos ir verslo mokyklos, pertvarkomos į viešąją įstaigą, materialinių vertybių ir turto perdavimo komisijos sudarymo“ sudarytos komisijos nariai akte Nr. 4 patvirtino, kad Ministerija iš mokyklos perėmė akcijų už 5791,50 Lt.

Kretingos technologijos ir verslo mokykla nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 160 ir 161 punktais ir neįrašė į subsąskaitos 140 „Vertybiniai popieriai“ debetą AB „Kretingos grūdai“ akcijų įsigijimo 7442,84 Lt vertės, nevedė „Vertybinių popierių“ subsąskaitos analitinės apskaitos, kuri turėjo būti tvarkoma pagal rūšis ir pavadinimus, nurodant jų nominaliąją ir įsigijimo vertę. Nors akcijos pagal 2003-08-29 perdavimo ir priėmimo aktą Nr. 4 buvo perduotos Ministerijai, tačiau

audito metu nustatėme, kad 2003-10-02 Kretingos technologijos ir verslo mokyklai priklausė AB „Kretingos grūdai“ paprastųjų vardinių akcijų 32893 vnt. (1 akcijos nominali vertė 9 Lt) už 296037,0 Lt (Finansų maklerio įmonės „Sinkus“ 2003-10-02 Išrašo iš vertybinių popierių sąskaitos duomenimis). Audito metu Ministerija pateikė Finansų maklerio įmonės „Finasta“ Išrašą iš vertybinių popierių sąskaitos 2004-01-19, kurioje nurodytos paprastosios vardinės akcijos, įregistruotos Švietimo ir mokslo ministerijos vardu – 32893 vnt. už 296037,0 Lt.

Audituodami finansinio turto dalį, dalinius įnašus į viešąsias įstaigas, mes rėmėmės dokumentais, gautais iš išorinio šaltinio – viešųjų įstaigų dalininko dalį patvirtinančiais pažymėjimais, nes Ministerijos apskaitos registruose operacijos ir įvykiai nebuvo registruojami. Audituodami akcijas ir siekdami patvirtinti įsigytų akcijų kiekį mes rėmėmės išrašais iš vertybinių popierių sąskaitos, kuriose nėra nurodoma akcijų įsigijimo vertė. Dėl to, kad apskaitytų akcijų įsigijimo kiekis nesutampa, nėra išankstinių procedūrų, kurios užtikrintų dalininkų įnašų atsiradimą ir Ministerija apie tai žinotų, todėl negalime garantuoti, kad visas finansinis turtas apskaitytas ir tam patvirtinti negalime pritaikyti audito procedūrų. Ministerijos Išlaidų sąmatos vykdymo balanso 2004-01-01 140 subsąskaitoje „Vertybiniai popieriai“ pateiktas likutis sumažintas 11,2 tūkst. Lt.

Atkreipiame dėmesį į finansinio turto apskaitoje bei Ministerijos valdomo trumpalaikio turto apskaitoje esančią riziką dėl aukščiausiuoju lygiu nepakankamai parengtų Ministerijos teisės aktų. Švietimo ir mokslo ministro 2003-12-04 įsakymu Nr. 1736 „Dėl atstovavimo viešojoje įstaigoje „Rekreacijos, turizmo ir sporto mokslo parkas“ įgaliotas Mokslo ir studijų departamento direktorius A.Žalys atstovauti Ministerijai visomis dalininko teisėmis. Audito metu nustatėme, kad Ministerija dar nėra šios įstaigos dalininkė.

Švietimo ir mokslo ministro 2003-11-28 įsakymu Nr. 1700 „Dėl turto sąrašų patvirtinimo“ 2 punkte patvirtinta valstybės trumpalaikio materialiojo turto, kurį patikėjimo teise valdo Švietimo ir mokslo ministerija, įstatymų nustatyta tvarka perduodamo viešosioms įstaigoms: Alantos technologijos ir verslo mokyklai, Kauno paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centrui, Kelmės profesinio rengimo centrui, Panevėžio profesinio rengimo centrui, Kretingos technologijos ir verslo mokyklai, kaip įnašo sąrašai. Audito metu nustatėme, kad trumpalaikis turtas apskaitomas Ministerijos apskaitoje ir 2004 metais sausio mėn. perduotas įstaigoms pagal panaudą.

Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad aukščiausiuoju lygiu vykdoma išankstinė kontrolė neužtikrino, kad valstybės biudžeto lėšos, gautos iš Privatizavimo fondo, būtų naudojamos pagal planuojamus poreikius ir tikslinę paskirtį, nes dalį lėšų, skirtų baldams įsigyti, Ministerija panaudojo įsigydama už 59950 tūkst. Lt automobilį „Škoda Superb“.

Buvo pertvarkomos 5 buvusios biudžetinės profesinio mokymo įstaigos nuo 2003-09-01 į viešąsias įstaigas. Mes negalėjome surinkti pakankamai įrodymų, kad pertvarkomų įstaigų visas turtas pilnai inventorizuotas, o inventorizuoti likučiai apskaityti įstaigų balansuose, teisingai

įvertinti ir perduoti Ministerijai. Švietimo ir mokslo ministras 2003-07-10 įsakymais Nr. 1041-1045 tvirtindamas įstaigų pertvarkymo sąlygas, nustatė, kad įstaigų veikla pasibaigia 2003-09-01, ir įpareigojo pertvarkomų įstaigų vadovus iki 2003-07-15 atlikti turto, piniginių lėšų ir atsiskaitymų inventorizaciją bei iki 2003-09-22 pateikti ministerijos Finansų apskaitos ir kontrolės skyriui pertvarkomų įstaigų balansus pagal 2003-09-01 būklę. Švietimo ir mokslo ministras sudarė komisiją pertvarkymui vykdyti ir turtiniams, organizaciniais santykiams spręsti, tačiau nenustatė turto inventorizavimo datos ir pagal kurios dienos būklę sudarytai komisijai turi būti pateikti apskaitos ir atskaitomybės dokumentai. Pertvarkytos įstaigos pateikė 2003-09-01 balansus, kuriuose nenurodytas ataskaitinio laikotarpio pabaigos likutis, o nurodytas tik 2003-01-01 likutis. Audito metu mes negalėjome surinkti pakankamų ir tinkamų įrodymų, kad Ministerijai viso perduoto pertvarkytų įstaigų turto bei finansinės atskaitomybės sąskaitų likučiai būtų teisingai įvertinti bei apskaityti Ministerijos reikiamose sąskaitose. Audito metu mes nevertinome perduotų Ministerijai likučių perkėlimo į Ministerijos sąskaitas dėl to, kad balansinės sąskaitos pagal perdavimo ir priėmimo aktus aktuose nenurodytos. Perdavimo aktuose neišskirtos Kretingos technologijos ir verslo mokyklos, Kelmės profesinio rengimo centro, Alantos technologijos ir verslo mokyklos aktyvinės ir pasyvinės sąskaitos. Pertvarkytos įstaigos, išskyrus Alantos technologijos ir verslo mokyklą, neuždarė finansavimo sąskaitos 230 „Finansavimas iš biudžeto“. Kretingos technologijos ir verslo mokykla 2003-01-01 200 subsąskaitoje „Išlaidos iš biudžeto“ apskaitė 172,0 tūkst. Lt. nebaigtos šiluminės trasos statybos išlaidų, kurios nebuvo perduotos Ministerijai, nes įstaigos direktorius patvirtino šių išlaidų nurašymą 2003-08-29 aktu ir pateikė Ministerijai Nereikalingo arba netinkamo (negalimo) turto naudoti nekilnojamojo turto apžiūros pažymą, kurioje nurodyta, kad turto būklė nepatenkinama ir net labai bloga. Kretingos technologijos ir verslo mokykla nurašė 172 tūkst. Lt, nors nebuvo ministro sudaryta komisija ir nepriimtas raštiškas sprendimas dėl nurašymo. Išdėstyti dalykai rodo, jog yra rizika, kad ne visi likučiai gali būti perimti Ministerijos ir apskaityti ne tose sąskaitose, nes buvo daromi sąskaitų taisymai. Be to, pertvarkomos įstaigos vykdė ūkines operacijas (finansinius atsiskaitymus), po atliktos inventorizacijos ir šie likučiai yra nepatvirtinti.

Dėl klaidingai užregistruotų 6772,50 Lt faktinių išlaidų Ministerijos pateiktoje programos 8.2 „Švietimo kokybės vadyba“ Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) valstybės funkcijos kodas 04.09.01 – centrinių ir savivaldybių institucijų išlaikymas – darbo užmokesčio išlaidų straipsnyje faktinės išlaidos pateiktos 6,7 tūkst. Lt mažesnės, o įmokų socialiniam draudimui straipsnyje faktinės išlaidos 6,7 tūkst. Lt didesnės.

Švietimo ir mokslo ministro Ministerijos sekretoriui A. Puodžiukui (2003-09-18 įsakymu Nr. 24.1-09-P1-277) skirta 55 proc. pareiginės algos priemoka ir Teisės skyriaus vedėjui T. Daukantui (2003-09-19 įsakymu Nr. 24.1-09-P1-278) skirta 30 proc. pareiginės algos priemoka

rugsėjo–gruodžio laikotarpiui. Skaičiuodama priemokas Ministerija nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (1999-07-08 Nr. VIII-1316, 2002-04-23 įstatymo Nr. IX -855 redakcija) 24 straipsnio 3 dalies reikalavimų ir apskaičiavo priemokos dydį ne nuo faktiškai dirbtų dienų, bet nuo to mėnesio darbo valandų arba dienų skaičiaus pagal valstybės tarnautojo darbo grafiką (įskaitant atostogų laiką). Dėl neteisingo priemokų dydžio apskaičiavimų iš viso priskaičiuota ir išmokėta 1454,45 Lt daugiau, iš jų: A. Puodžiukui – 1214,31 Lt (511,25 Lt rugsėjo mėn., 703,06 Lt lapkričio mėn.), T. Daukantui gruodžio mėn. – 240,14 Lt.

Asignavimų valdytojas pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (1990-07-30 Nr. I-430 su vėlesniais pakeitimais) 7 straipsnio 1 punktą, būdamas atsakingas už savo ir pavaldžių institucijų išlaidų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, neužtikrino, kad išlaidų sąmatos būtų sudarytos ir patvirtintos teisingai, o asignavimai būtų naudojami pagal patvirtintas sąmatas. Asignavimų valdytojas nepasinaudojo teise, numatyta Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 91 punkte, ir nepatiksino programos 07.01 „Vaikų ir jaunimo ugdymo užtikrinimas“ suvestinės ir pagal valstybės funkcijas išlaidų sąmatos. Dėl to suvestinės 07.01 programos išlaidos, pateiktos finansinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004 m. sausio 1 d. apyskaitoje (forma Nr. 2) kasinės išlaidos viršytos: 24,0 tūkst. Lt įnašų socialiniam draudimui, 4,0 tūkst. Lt ryšių paslaugoms, 1,8 tūkst. Lt ilgalaikio materialinio turto remonto.

Pagal valstybės funkcijos kodus patirtos išlaidos viršijo sąmatą:

- 04.02.02 (internatinės mokyklos ir vaikų globos įstaigos) – 27, 4 tūkst. Lt įnašų socialiniam draudimui, 0,2 tūkst. Lt elektros energijai, 0,9 tūkst. Lt aprangai ir avalynei, 0,3 tūkst. Lt komandiruotėms, 1,8 tūkst. Lt ilgalaikio materialinio turto remontui, 12, 3 tūkst. Lt kitos išlaidos.
- 04. 04.02 (papildomo ugdymo įstaigos) – 3,7 tūkst. Lt ryšių paslaugoms, 1,8 tūkst. Lt transporto išlaikymo, 2,8 tūkst. Lt komandiruotėms.
- 04.06.01 (metodiniai kabinetai ir centrai) – 0,1 tūkst. Lt šildymui, 0,1 tūkst. Lt elektros energijai, 0,3 tūkst. Lt ryšių paslaugoms, 0,1 tūkst. Lt transporto išlaikymui, 1,0 tūkst. Lt kitoms prekėms.

Programos 07.02 „Specialistų rengimas“ suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004 m. sausio 1 d. apyskaitoje (forma Nr. 2) pateiktos išlaidos viršija patvirtintą sąmatą: 17,2 tūkst. Lt elektros energijai, 94,9 tūkst. Lt kitoms prekėms, 58,4 tūkst. Lt ilgalaikio materialinio turto remonto, 82, 5 tūkst. Lt kitų išlaidų, 0,4 tūkst. Lt ilgalaikio turto įsigijimo.

Pagal valstybės funkcijos kodus patirtos išlaidos viršijo sąmatą:

- 04.02.03 (profesinės mokyklos) – 0,1 tūkst. Lt mitybos, 13,7 tūkst. Lt elektros energijos, 2,5 tūkst. Lt ryšių paslaugų, 0,8 tūkst. Lt spaudinių, 76,8 tūkst. Lt kitų prekių, 58,4 tūkst. Lt ilgalaikio materialinio turto remonto, 94,0 tūkst. Lt kitos išlaidos, 0,4 tūkst. Lt nepaprastosios išlaidos.
- 04.03.02 (aukštesniosios mokyklos) – 0,1 tūkst. Lt šildymo, 3,5 tūkst. Lt elektros energijos, 0,4 tūkst. Lt transporto išlaikymo, 18,1 tūkst. Lt kitų prekių.

Programos 08.02. „Švietimo kokybės vadyba“ suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004 m. sausio 1 d. apyskaitoje (forma Nr. 2) pateiktos 0,1 tūkst. Lt elektros energijos išlaidos viršija patvirtintą sąmatą. Pagal valstybės funkciją 04.06.03 (centralizuotos priemonės ir kita veikla) viršija sąmatą 0,4 tūkst. Lt komandiruočių išlaidos, pagal valstybės funkciją 04.09.01 (centrinės ir savivaldybių institucijos) 0,1 tūkst. Lt elektros energijos išlaidos.

Asignavimų valdytojas pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (1990-07-30 Nr. I-430 su vėlesniais pakeitimais) 7 straipsnio 1 punktą, būdamas atsakingas už savo ir pavaldžių institucijų išlaidų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, neužtikrino, kad išlaidų sąmatos būtų sudarytos ir patvirtintos teisingai, o asignavimai būtų naudojami pagal patvirtintas sąmatas. Audito metu nustatėme, kad Ministerijai pavaldžios įstaigos, nesilaikydamos Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05 Nr. I-1113) 8 straipsnio 5 dalies reikalavimų, iš asignavimų valdytojo gautus biudžeto asignavimus naudojo ne pagal asignavimų valdytojo patvirtintą išlaidų sąmatą:

1. Alytaus siuvėjų mokykla programai 07.02 „Specialistų rengimas“ vykdyti gautus ir nepanaudotus biudžeto asignavimus (iš viso 35,5 tūkst. Lt, iš jų 26,2 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, 8,4 tūkst. Lt įnašams socialiniam draudimui, 0,1 tūkst. Lt šildymui, 0,2 tūkst. Lt elektros energijai, 0,6 tūkst. Lt komandiruotėms) panaudojo: 27,9 tūkst. Lt kitų prekių, 7,0 tūkst. Lt ilgalaikio materialinio turto remonto, 0,4 tūkst. Lt transporto išlaikymo, 0,2 tūkst. Lt kitoms išlaidoms apmokėti. Be to, mokykla iš kitoms išlaidoms patvirtintų išlaidų 3,0 tūkst. Lt apmokėjo šildymo išlaidas.

2. Alytaus statybininkų mokykla programai 07.02 „Specialistų rengimas“ vykdyti gautus ir nepanaudotus biudžeto asignavimus (iš viso 5,8 tūkst. Lt, iš jų: 0,1 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, 0,9 tūkst. Lt ryšių paslaugoms, 0,1 tūkst. Lt transporto išlaikymo, 0,4 tūkst. Lt spaudiniams, 0,2 tūkst. Lt komandiruotėms, 4,0 tūkst. Lt vandentiekiiui ir kanalizacijai, 0,1 tūkst. Lt stipendijoms) panaudojo: 0,7 tūkst. Lt kitų prekių, 4,0 tūkst. Lt šildymo, 0,9 tūkst. Lt kitoms išlaidoms, 0,2 tūkst. Lt įnašams socialiniam draudimui apmokėti. Be to, mokykla 2003 metais gautus biudžeto asignavimus panaudojo ne pagal patvirtintą išlaidų sąmatą ir tiekėjams avansu apmokėjo 37,8 tūkst. Lt, taip buvo nesilaikoma Lietuvos Respublikos

biudžeto sandaros įstatymo (1990-07-30 Nr. I-430) 2 straipsnio 4 dalies, kuria nustatyta, kad biudžetiniai metai – nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos.

3. Alytaus pramonės ir prekybos mokykla programai 07.02 „Specialistų rengimas“ vykdyti gautus biudžeto asignavimus naudojo ne pagal asignavimų valdytojo patvirtintą sąmatą ir 29,6 tūkst. Lt patvirtintus kitoms išlaidoms panaudojo ilgalaikio materialiojo turto remonto išlaidoms apmokėti.

4. Utenos kolegija programai 07.02 „Specialistų rengimas“ vykdyti gautus biudžeto asignavimus naudojo ne pagal asignavimų valdytojo patvirtintą sąmatą – patvirtintus 1,9 tūkst. Lt komandiruočiams, 1,5 tūkst. Lt kvalifikacijos kėlimui (iš viso 3,4 tūkst. Lt) panaudojo kitų prekių išlaidoms padengti.

Šiaulių kolegija 2003 metų sąmatoje neteisingai planavo patalpų, kuriomis, nesudarius panaudos sutarties, naudojasi Šiaulių konservatorija, išlaidų išlaidas ir dėl to 22,1 tūkst. Lt padidino programos „Specialistų rengimas“ (07.02) vykdymui reikalingą lėšų sumą. Šiuo atveju Kolegijoje veikianti vidaus kontrolės sistema neužtikrino, kad veikla būtų vykdoma pagal nustatytą programą, kurios vykdymui lėšos būtų planuojamos teisingai, dėl to Kolegija gautus biudžeto asignavimus panaudojo kitos įstaigos (Šiaulių konservatorijos) išlaidoms apmokėti, tai yra iš 2003 metais gautų asignavimų Kolegija apmokėjo 22, 1 tūkst. Lt šildymo, vandentekio ir kanalizacijos išlaidas, kurias padarė Šiaulių konservatorija. Tai rodo nepakankamą asignavimų valdytojo kontrolę rengiant sąmatas.

Šiaulių konservatorija 2003-12-18 pasirašė Valstybės turto panaudos sutartį ir perdavė Šiaulių kolegijai laikinai ir neatlygintinai valdyti ir naudoti 1432,15 kv. m. bendro ploto patalpas.

Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo (1990-07-30 Nr. I-430 su vėlesniais pakeitimais) 5 straipsnio 3 dalimi asignavimų valdytojui nustatyta pareiga organizuoti programų, finansuojamų iš valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų, rengimą ir vykdymą. Asignavimų valdytojas, būdamas atsakingas už savo ir pavaldžių institucijų teisingą buhalterinę apskaitą ir finansinių bei statistinių ataskaitų teisingumą ir jų bei apskaitos duomenų atitikimą (Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 1990-07-30 Nr. I-430 7 straipsnio 3 dalies nuostata) nepakankamai prižiūrėjo pavaldžių įstaigų apskaitos tvarkymą ir negarantavo finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumo, kaip reikalauja Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05 Nr. I-1113) 8 straipsnio 4 ir 5 dalys.

Audito metu nustatėme, kad pavaldžiose įstaigose neteisingai tvarkoma 173 subsąskaita „Atsiskaitymai su biudžetu“. Biudžetinių įstaigų apskaita tvarkoma grynujų pinigų principu pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintą Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarką, kurioje nenumatyta tvarkyti biudžetinėms įstaigoms neperduotų asignavimų apskaitą. Sumokėti ir iš Iždo negauti asignavimai nėra biudžeto įsiskolinimas įstaigai,

tačiau įstaigos apskaitos registruose juos apskaitė ir pateikė Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr. 1) 173 subsąskaitos debete „Atsiskaitymai su biudžetu“ ir 400 subsąskaitos „Pajamos už teikiamas paslaugas“ kredite. Įstaigos negražintus biudžeto asignavimus specialiosios programos veiklos išlaidoms padengti apskaitė apskaitos registruose, nesurašydamos apskaitos dokumentų, ir taip nesilaikė Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 ir 13 straipsnių reikalavimų fiksuoti ūkines operacijas, apskaitos registruose surašant apskaitos dokumentus.

Dėl neteisingai tvarkomos negautų asignavimų apskaitos įstaigose, kuriose taikėme audito procedūras, Ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr.1) neteisingai pateikti 23 eilutėje 173 subsąskaitos debete „Atsiskaitymai su biudžetu“ ir 42 eilutės 400 subsąskaitos „Pajamos už teikiamas paslaugas“ kredite 2051,1 tūkst. Lt didesni likučiai. Minėtose subsąskaitose duomenys neteisingai pateikti, dėl to likutis neteisingai pateiktas šių įstaigų: 43,1 tūkst. Lt Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos, 1005,3 tūkst. Lt Kauno kolegijos, 112,2 tūkst. Lt Šiaulių kolegijos, 37,2 tūkst. Lt Panevėžio kolegijos, 38,8 tūkst. Lt Žemaitijos kolegijos, 107,7 tūkst. Lt Kauno technikos kolegijos, 379,1 tūkst. Lt Vilniaus statybos ir dizaino kolegijos, 2,1 tūkst. Lt Šiaulių prekybos ir verslo mokyklos, 325,6 tūkst. Lt Klaipėdos ir verslo technologijos mokyklos.

Dėl sukurtų nepakankamų finansų kontrolės procedūrų arba joms esant, tačiau nepakankamai veikiant audito metu, nustatėme sisteminių pažeidimų planuojant Specialiosios švietimo plėtros programos išlaidas.

Lietuvos Respublikos 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos (toliau – Tvarka) 29 punktą nustato, kad biudžetinės įstaigos bei mokslo institucijos, gaunančios pajamas už teikiamas paslaugas, kasmet sudaro pajamų ir specialiųjų programų išlaidų sąmatas (vieną arba sąmatas pagal kiekvieną rūšį) ir kad sąmatose gali būti numatyti asignavimai ir įstaigos pagrindinei veiklai. Šias sąmatas tvirtina asignavimų valdytojai. Ne visos įstaigos, kuriose taikėme audito procedūras sudarė iš įstaigose vykdomos veiklos (už studentų, svečių apgyvendinimą bendrabučiuose, iš valgyklų veiklos, kopijavimo ir kitus darbus) gautų pajamų sąmatas ir gautas pajamas naudojo be asignavimų valdytojo patvirtintos sąmatos, pažeisdamos minėto nutarimo 29 punktu nustatytus reikalavimus. Minėtos Tvarkos 22 punktu nustatyta, kad valstybės institucijų ir įstaigų pajamos, gautos už teikiamas paslaugas, taip pat valstybės biudžeto asignavimų valdytojų administruojamos pajamos, įmokamos į biudžetą. Audito metu nustatėme, kad ne visos įstaigos, kuriose taikėme audito procedūras, gautas pajamas sumokėjo į valstybės biudžetą, ir taip nesilaikė Tvarkos 22 punkto reikalavimų.

Pažeidžiant Lietuvos Respublikos 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 29 ir 22 punktus, programoje 7.4 „Specialioji švietimo plėtros programa“ įstaigos neplanavo pajamų už

teikiamas paslaugas ir neįmokėjo į valstybės biudžetą 4434,8 tūkst. Lt, iš jų: 503,4 tūkst. Lt Utenos kolegija, 184,7 tūkst. Lt Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija, 994,7 tūkst. Lt Kauno kolegija, 684,2 tūkst. Lt Klaipėdos verslo ir technologijų kolegija, 134,1 tūkst. Lt Lietuvos jūreivystės kolegija, 92,6 tūkst. Lt Alytaus kolegija, 169,7 tūkst. Lt Panevėžio kolegija, 269,4 tūkst. Lt Klaipėdos kolegija, 634,4 tūkst. Lt Vilniaus statybos ir dizaino kolegija, 380,5 tūkst. Lt Vilniaus technikos kolegija, 38,1 tūkst. Lt Kretingos technologijos ir verslo mokykla, 108,7 tūkst. Lt Šiaulių buitinių mokykla, 240,3 tūkst. Lt Utenos regioninis profesinio mokymo centras. Šios įstaigos neapskaitė gautų pajamų ir patirtų išlaidų sąskaitose 40 „Pajamos už teikiamas paslaugas“ ir 20 „Išlaidos įstaigai išlaikyti“. Taip buvo nesilaikoma Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 233 ir 292 punktų reikalavimų apskaityti faktines išlaidas ir gautas pajamas.

Įstaigos gautomis pajamomis atstatydavo (mažino) išlaidas (kasines ir faktines) patirtas vykdant Specialistų rengimo programą ir nesurašydavo apskaitos dokumentų. Taip buvo nesilaikoma Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2000-11-06 Nr. IX-547) 12 ir 13 straipsnių reikalavimų fiksuoti ūkines operacijas surašant apskaitos dokumentus, dėl to šių programų kasinės ir faktinės išlaidos pateiktos Ministerijos Biudžeto sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) yra sumažintos: kasinės 4432,3 tūkst. Lt, faktinės – 4088,9 tūkst. Lt.

Nesivadovaudamos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000-12-29 įsakymu Nr. 352 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, kurioje nustatyta, kad darbo užmokesčio straipsniui nepriskiriamos darbo užmokesčio išlaidos už darbą, kuris nepriklauso pagal pareigas etatiniams darbuotojams, tai yra atliekamas pagal vienkartinės, autorinės ar rangos sutartis, Ministerijai pavaldžios įstaigos darbo užmokesčio straipsniui neteisingai priskyrė: Pedagogų profesinės raidos centras 497 tūkst. Lt, Vilniaus statybos ir dizaino kolegija 28,6 tūkst. Lt, Vilniaus technikos kolegija 6,7 tūkst. Lt, Švietimo informacinių technologijų centras 5,0 tūkst. Lt, Profesinio mokymo metodikos centras 0,5 tūkst. Lt. Dėl šios priežasties Ministerijos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitų (forma Nr. 2) darbo užmokesčio straipsnio kasinės ir faktinės išlaidos padidintos 537,8 tūkst. Lt: programos „Vaikų ir jaunimo ugdymosi užtikrinimas“ (kodas – 7.1) – 133,1 tūkst. Lt, programos „Specialistų rengimas“ (kodas – 7.2) – 40,8 tūkst. Lt ir Specialiosios švietimo plėtros programos (kodas – 7.4) – 363,9 tūkst. Lt. Atitinkamai 537,8 tūkst. Lt sumažintos minėtų programų kitos paprastosios išlaidos.

Nesivadovaudamos minėta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, Ministerijai pavaldžios įstaigos paprastosioms išlaidoms neteisingai priskyrė ilgalaikio turto įsigijimo išlaidas: Kauno technikos kolegija 4,4 tūkst. Lt faktinių išlaidų ir Vilniaus technikos kolegija 1,0 tūkst. Lt kasinių ir faktinių išlaidų. Dėl šios priežasties Ministerijos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitų (forma Nr. 2) nepaprastosios kasinės išlaidos

sumažintos 1,0 tūkst. Lt bei faktinės išlaidos – 5,4 tūkst. Lt. Atitinkamai 1,0 ir 5,4 tūkst. Lt padidintos paprastosios kasinės ir faktinės išlaidos.

Be anksčiau išvardytų dalykų įstaigose, kuriose taikėme audito procedūras, pateikiame klaidas ir pažeidimus, kurie turėjo įtakos asignavimų valdytojo finansinėms ataskaitoms:

1. Šiaulių kolegija nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 17 punktu ir licencijas apskaitė trumpalaikio turto sąskaitoje, o turėjo apskaityti ilgalaikio turto sąskaitoje. Dėl to Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso (forma Nr. 1) 1 eilutėje „Ilgalaikis turtas“ subsąskaitos (01) likutis pateiktas 23,0 tūkst. Lt mažesnis, o balanso 6 eilutėje „Trumpalaikis turtas“ subsąskaitos (07) 23,0 tūkst. Lt likutis didesnis.

2. Panevėžio kolegija. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-03-06 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 245 punktą nustato, kad išlaidų analitinė apskaita tvarkoma pagal kiekvieną programą, lėšų šaltinį ir išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius, tačiau Kolegija netiksliai tvarkė faktinių išlaidų apskaitą. Dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) programos „Specialistų rengimas“ (kodas – 7.2) faktinės išlaidos sumažintos 4,5 tūkst. Lt, o Specialiosios švietimo plėtros programos (kodas – 7.4) – padidintos 19,1 tūkst. Lt.

3. Klaipėdos kolegija nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 44 punktu, nes skaičiavo mokslo ir mokymo tikslams naudojamų kabinetų ir laboratorijų įrengimų, modelių ir vaizdinių priemonių nusidėvėjimą. Audito metu rekomendavus Kolegijai ir finansinę atskaitomybę sudarius, ji buhalterine pažyma perskaičiavo ir atstatė mokymo ir mokslo tikslams naudojamų įrengimų nusidėvėjimą už 24160,80 Lt, tačiau 2003 metų finansinės ataskaitos nebuvo koreguotos, dėl to Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-1 balanso (forma Nr. 1) 36 eilutėje sąskaitos „Materialiojo turto nusidėvėjimas“ likutis pateiktas 24,1 tūkst. Lt didesnis, o 38 eilutėje sąskaitos „Ilgalaikio turto fondas“ likutis 24,1 tūkst. Lt mažesnis. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto judėjimo 2003 m. apyskaita (forma Nr. 5) taip pat sudaryta neteisingai, nes turto nusidėvėjimo likutis metų pabaigoje iš viso (13 eilutė 11 skiltis) pateiktas 24,1 tūkst. Lt didesnis, o turto likutinė vertė (13 eilutė 13 skiltis) – 24,1 tūkst. Lt mažesnė.

4. Kauno technikos kolegija neteisingai apskaitė 35,5 tūkst. Lt šildymo, 9,9 tūkst. Lt elektros energijos, 4,9 tūkst. Lt vandentiekio ir kanalizacijos faktinių išlaidų, įformintų buhalteriniais dokumentais 2003 m. sausį ir nepateikė jų apskaitos registruose, kaip to reikalauja Buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 straipsnio 4 dalis. Dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) neteisingai nurodytos atitinkamų išlaidų straipsnių faktinės išlaidos, tai yra jos sumažintos 50,3 tūkst. Lt.

Įvertinus kitas faktinių išlaidų apskaitos klaidas, Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) faktinės išlaidos pateiktos 50,4 tūkst. Lt mažesnės negu patirtos.

5. Vilniaus statybos ir dizaino kolegija Paslaugų pajamų ir išlaidų 2004-01-01 vykdymo apyskaitoje (forma Nr. 4) neteisingai pateikė surinktas pajamas už negyvenamųjų patalpų nuomą – 2003 metais gavo 175,9 tūkst. Lt pajamų už negyvenamųjų patalpų nuomą, o formos Nr. 4 3 eilutėje pateikė 186,5 tūkst. Lt, tai yra 10,6 tūkst. Lt daugiau.

6. Vilniaus technikos kolegija kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registruose neįregistravo ūkinės operacijos, kai darbuotojai gruodžio mėnesį grąžino 725,9 Lt priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokesį, dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) programos „Specialistų rengimas“ (kodas – 7.2) darbo užmokesčio straipsnio kasinės ir faktinės išlaidos pateiktos 0,2 tūkst. Lt didesnės ir Specialiosios švietimo plėtros programos (kodas – 7.4) darbo užmokesčio straipsnio kasinės ir faktinės išlaidos pateiktos 0,5 tūkst. Lt didesnės.

Iš darbo užmokesčio priskaitymo ir išmokėjimo žiniaraščių į darbo užmokesčio apskaitos registrus nebuvo perkeltas lapkričio mėnesį priskaitytas 506,1 Lt darbo užmokestis, dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) programos „Specialistų rengimas“ (kodas – 7.2) darbo užmokesčio straipsnio faktinės išlaidos pateiktos 0,5 tūkst. Lt mažesnės.

Kasinių išlaidų apskaitos registre nebuvo registruota per banko sąskaitą pervesta 56,8 Lt gyvybės draudimo įmoka ir 1180,0 Lt fizinių asmenų pajamų mokestis, dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) programos „Specialistų rengimas“ (kodas – 7.2) darbo užmokesčio straipsnio kasinės išlaidos pateiktos 1,2 tūkst. Lt mažesnės.

Kolegija nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 233 ir 234 punktais ir programos „Specialistų rengimas“ (kodas – 7.2) darbo užmokesčio straipsnyje pateikė nepatirtas šios programos 6,8 tūkst. Lt faktines išlaidas. Šios išlaidos buvo apmokėtos iš „Leonardo da Vinči“ projekto įgyvendinimui skirtų Europos Bendrijos lėšų. Dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) programos „Specialistų rengimas“ (kodas – 7.2) darbo užmokesčio straipsnio faktinės išlaidos pateiktos 6,8 tūkst. Lt didesnės.

Kolegija nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000-12-29 įsakymu Nr. 352 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, kurioje nustatyta, kad darbo užmokesčio straipsniui nepriskiriamos darbo užmokesčio išlaidos už darbą, kuris nepriklauso pagal pareigas etatiniams darbuotojams, tai yra atliekamas pagal vienkartinę sutartį. Kolegija apskaitoje neteisingai darbo užmokesčio straipsniui priskyrė 6720,0 Lt pagal autorinę sutartį padarytas išlaidas. Dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr.2) programos 07.02 „Specialistų rengimas“ darbo užmokesčio straipsnio

kasinės ir faktinės išlaidos pateiktos 6,7 tūkst. Lt didesnės, o kitų išlaidų straipsnio kasinės ir faktinės išlaidos pateiktos 6,7 tūkst. Lt mažesnės.

Vilniaus technikos kolegija nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 133 punktu, kuriame nustatyta, kad lėšų, gautų už teikiamas paslaugas, apskaitai skirta subsąskaita 111 „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“, nes Kolegija subsąskaitoje 111 „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ apskaitomas pajamas už ilgalaikio turto nuomą gruodžio mėnesį pervedė į sąskaitą „Pavedimų lėšos“ (110). Dėl to Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso 9 eilutėje „Pavedimų lėšos“ neteisingai pateikta 26,0 tūkst. Lt suma, kuri turėjo būti atvaizduota 10 eilutėje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“.

7. Pedagogų profesinės raidos centras 2003 m. gruodžio mėnesį už ilgalaikį turtą pagal sutartis avansu sumokėjo 85,5 tūkst. Lt. Centras ilgalaikį turtą (85,5 tūkst. Lt) be apskaitos dokumentų (PVM sąskaitų faktūrų) neteisingai apskaitė 01 sąskaitoje „Ilgalaikis turtas“, o sumokėto 85,5 tūkst. Lt avanso neapskaitė subsąskaitoje „Atsikaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“. Centras 2003 metais neteisingai priskaičiavo ir apskaitė 15 tūkst. Lt negauto ilgalaikio turto nusidėvėjimą. Centras nesivadovavo Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 straipsnio 1 dalies nuostata, kad visas ūkinės operacijas reikia pagrįsti apskaitos dokumentais.

Centras, nesivadovaudamas Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 straipsnio 4 dalimi, kuria nustatyta, kad ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami apskaitos registruose ne vėliau kaip iki kito mėnesio 30 d., iki 2003 m. sausio mėn. neapskaitė iš Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2000-01-13 neatlygintinai gauto 15,4 tūkst. Lt ilgalaikio turto (3 kompiuterių, kopijavimo aparato ir 3 spausdintuvų). Šis turtas apskaitytas tik 2003 m. sausio mėn., todėl nepriskaičiuotas ir nepateiktas šio turto nusidėvėjimas 4,5 tūkst. Lt per 2000 – 2002 metus.

Nesilaikant Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo mėn. 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 166 bei 311 punktų nuostatų, kuriais nustatyta, kad nurašytas iš biudžetinės įstaigos balanso įsiskolinimas penkerius metus nuo nurašymo momento apskaitomas užbalansinėje sąskaitoje 04 „Nurašytas nemokių debitorių įsiskolinimas“, Centras 2003 m. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos leidimu nurašė 13281,85 Lt beviltišką skolą, kurios neapskaitė užbalansinėje sąskaitoje 04. Ankstesniais metais nurašytas beviltiškas debitorinis įsiskolinimas taip pat nebuvo iškeltas į užbalansinę sąskaitą. Iš viso Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso 62 eilutėje užbalansinėje sąskaitoje 04 „Nurašytas nemokių debitorių įsiskolinimas“ neapskaitytas 99,5 tūkst. Lt nurašytas nemokių debitorių įsiskolinimas.

Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse (forma Nr. 1) „Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto“ likutis (1 eilutė) pateiktas 85,5 tūkst. Lt didesnis, „Atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais“ likutis (25 eilutė) pateiktas 85,5 tūkst. Lt mažesnis, „Materialiojo turto nusidėvėjimo“ likutis (36 eilutė) pateiktas 2,7 tūkst. Lt didesnis, „Nematerialiojo turto nusidėvėjimo“ likutis (37 eilutė) pateiktas 7,8 tūkst. Lt didesnis, užbalansinės sąskaitos 04 „Nurašytas nemokių debitorių išskolinimas“ (62 eilutė) likutis pateiktas 99,5 tūkst. Lt mažesnis. Be to, Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto judėjimo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 5) įsigyto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto likutis metų pabaigoje pateiktas 85,5 tūkst. Lt didesnis, ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo suma pateikta 2,7 tūkst. Lt didesnė, ilgalaikio nematerialiojo turto nusidėvėjimo suma pateikta 7,8 tūkst. Lt didesnė.

Centras nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 233 punktu apskaityti faktines išlaidas informintais atitinkamais dokumentais, nes Specialiosios švietimo plėtros programos (kodas – 7.4) ir programos „Švietimo kokybės vadyba“ (kodas – 8.2) (pavedimų lėšos) Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitose (forma Nr. 2) pateikė atitinkamai 0,6 tūkst. Lt ir 84,9 tūkst. Lt nepatirtų faktinių turto įsigijimo išlaidų.

8. Profesinio mokymo metodikos centras nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-09-10 nutarimu Nr. 1429 patvirtintos Turto apskaitos tvarkos ataskaitai apie valstybei arba savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą rengti 12 punkto nuostatomis, kuriose nurodyta, kad, kai turtą perduoda patikėjimo teise viena biudžetinė įstaiga kitai biudžetinei įstaigai, perėmėjas įtraukia šį turtą į apskaitą pagal turto perdavimo ir priėmimo akte nurodytą įsigijimo vertę ir pripažįsta sukaupto nusidėvėjimo (amortizacijos) sumą. Jis neteisingai iš Ministerijos 2003-09-24 neatlygintinai gautą ilgalaikį turtą 3944,0 Lt užpajamavo 3156,0 Lt likutine verte. Dėl to Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso (forma Nr. 1) „Ilgalaikio turto“ likutis (1 eilutė) ir „Materialiojo turto nusidėvėjimo“ likutis (36 eilutė) pateiktas 0,8 tūkst. Lt mažesnis, o Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto judėjimo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 5) įsigytas ilgalaikis turtas ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo suma pateikta 0,8 tūkst. Lt mažesnė.

9. Utenos regioninio profesinio mokymo centro Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso 19 eilutėje „Atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis“ 160 sąskaitoje neteisingai įrašyta gyventojų ir moksleivių skola už nuomą ir komunalinius patarnavimus: 9 tūkst. Lt likutis metų pradžioje ir 8,8 tūkst. Lt ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, nors pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 209 punktą atsiskaitymams su mokymo įstaigų studentais ir moksleiviais už naudojimąsi bendrabučiu yra skirta subsąskaita 178 „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“. Centro išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso 19 eilutėje

„Atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis“ likutis parodytas 8,8 tūkst. Lt didesnis, o 25 eilutėje „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ – ta pačia suma mažesnis.

10. Alytaus statybininkų mokykla, vykdydama Specialiąją švietimo plėtros programą, patyrė 45,7 tūkst. Lt kasinių ir faktinių išlaidų, tačiau Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) jų nepateikė.

Kiti pažeidimai

Gautų pajamų už teikiamas paslaugas nekaupė atskiroje sąskaitoje šios įstaigos: Klaipėdos kolegija – 269,4 tūkst. Lt, Lietuvos jūreivystės kolegija – 134,1 tūkst. Lt, Kretingos technologijos ir verslo mokykla 38,1 tūkst. Lt. Įstaigos nesilaikė Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 25 punkto reikalavimų, kuriuo nustatyta, kad pajamos už teikiamas paslaugas apskaitomos atskiroje sąskaitoje.

Lietuvos jūreivystės kolegija (buvusi Klaipėdos aukštesnioji jūreivystės mokykla) su Lietuvos krikščioniškojo fondo aukštąja mokykla (buvęs Lietuvos krikščioniškasis koledžas) 1993-09-17 susitarė ir iki 2013 m. spalio mėn. išnuomavo patikėjimo teise valdomą pastatą Karklų g. 5. Kolegija, pasirašydama sutartį, vadovavosi tuo metu galiojusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-09-22 nutarimu Nr. 669 „Dėl negyvenamųjų pastatų, statinių ir patalpų nuomos“ ir buvusios Kultūros ir švietimo ministerijos leidimais. Sutarties 2 punktu susitarta, kad „nuomininkas“ savo lėšomis atlieka kapitalinį remontą (vidaus inžinerinių tinklų, fasado), praveda rekonstrukciją, stato pertvaras, sutvarko pastato keturis įėjimus. Sutartyje numatyta, kad į kapitalinį pastato ir nuomojamų patalpų remontą „nuomininkas“ investuos 1200 tūkst. Lt ir mokės visas faktines išlaidas už komunalines, ryšio ir kitas paslaugas.

Lietuvos krikščioniškojo fondo aukštoji mokykla 2000-11-29 raštu Nr. 01-14-89 informavo Kolegiją, kad bendrabučio, esančio Karklų g. Nr. 5, renovacijai išleido 1547782 Lt. Kolegija nepareikalavo renovacijos išlaidas patvirtinančių dokumentų ir neapskaitė padidėjusios pastato vertės. Kolegija nevykdė 2001-03-16 Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos Tvarkos 30 punkto, kuriuo nustatyta, kad atliktų ilgalaikio turto rekonstravimo darbų išlaidomis didinama turto įsigijimo vertė.

Atlikus išnuomoto pastato (Karklų g. Nr. 5, Klaipėda) vertės koregavimą atliktos renovacijos išlaidų suma, Kolegijos ilgalaikio turto vertė keisis, todėl negalime įvertinti, ar Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse (forma Nr. 1) nurodyta minėto pastato 696304 Lt vertė yra teisinga.

Alytaus kolegijos laikinasis direktorius Vytautas Lubauskas 2001-08-31 įsakymu Nr. 128 V „Dėl vienkartinių priedų skyrimo“ nustatė, kad darbuotojams, padėjusiems organizuoti kursus, mokami vienkartiniai personaliniai priedai prie atlyginimo vadovaujantis direktoriaus patvirtintomis išlaidų sąmatomis ir administracinių išlaidų paskirstymo sąmatomis. Pagal 2001 metų įsakymą 2003

metais gegužės mėnesį Kolegijos laikinajam direktoriui Vytautui Lubauskui priskaičiuota ir išmokėta 1864,00 Lt. Minėtas Kolegijos direktoriaus įsakymas (2001-08-31 Nr. 128 V), kuriuo remiantis 2003 metais buvo išmokėti priedai darbuotojams, prieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 5.1 ir 5.2 punktams, kurie reglamentuoja, kad priedai skiriami nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos.

Klaipėdos kolegija nesivadovauja Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 17, 21 ir 24 punktais, nes neteisingai tvarko ilgalaikio turto apskaitą pagal subsąskaitas.

Vilniaus technikos kolegija iš programos 07.02 „Specialistų rengimas“ darbo užmokesčio straipsniui patvirtintų lėšų apmokėjo 1100 Lt priskaičiuotą darbo užmokestį už tarptautinių projektų vykdymą, kuris turėjo būti apmokėtas iš „Leonardo da Vinči“ projekto lėšų. Ji neužtikrino Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05 Nr. I-1113) 8 straipsnio 5 dalies reikalavimų iš asignavimų valdytojų gautus biudžeto asignavimus naudoti racionaliai ir taupiai ir tik pagal asignavimų valdytojo patvirtintas sąmatas.

Kolegijos direktorius įsakymais skyrė sau priedus prie atlyginimo, nenurodydamas konkretaus jų mokėjimo termino. Dėl to direktoriui Algimantui Piliponiui be Švietimo ir mokslo ministerijos leidimo buvo priskaičiuota ir išmokėta 3285,6 Lt. Kolegijos direktorius pažeidė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 4 punkto 2 dalies nuostatą, kurios nustato, kad įstaigų ir organizacijų vadovų tarnybinius atlyginimus (koeficientais), personalinius priedus prie tarnybinių atlyginimų bei skatinimo sąlygas turi nustatyti aukštesnė organizacija, o personalinių priedų, kurie nustatomi nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos, dydis neturi viršyti tarnybinio atlyginimo dydžio.

Kolegija be asignavimų valdytojo patvirtintos sąmatos ilgalaikio materialaus turto įsigijimui panaudojo 5325,3 Lt programos 07.02 „Specialistų rengimas“ paprastųjų išlaidų ir pažeidė Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05 Nr. I-1113) 8 straipsnio 5 dalį, kurioje nustatyta, kad iš asignavimų valdytojų gautus biudžeto asignavimus įstaigos naudoja racionaliai ir taupiai ir tik pagal asignavimų valdytojo patvirtintas sąmatas.

Vilniaus technikos kolegijoje ūkinės operacijos nėra tinkamai dokumentuotos, kad kiekvieną operaciją arba įvykį ir su jais susijusią informaciją būtų galima analizuoti nuo pradžios iki galo, o suvestiniai registrai negarantuoja, kad duomenys bus teisingai perkelti į finansinę atskaitomybę. Yra rizika visose apskaitos srityse, nustatyta sisteminių pažeidimų, kasinės ir faktinės išlaidos nėra teisingai registruotos, daug nepagrįstų klaidų ir taisyčių apskaitos registruose.

Pedagogų profesinės raidos centras. Dėl auditui skirto laiko apribojimo negalime pateikti savo nuomonės dėl Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) programos

„Specialioji švietimo plėtros programa“ (07.04) 17,7 tūkst. Lt faktinių išlaidų sumos, nes Faktinių išlaidų analitinės apskaitos knygoje ir suvestiniame registre Didžioji knyga (211 subsąskaita) faktinių išlaidų suma nurodyta 17,7 tūkst. Lt didesnė negu Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitoje.

Negalime patvirtinti, ar Profesinio mokymo metodikos centro Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto judėjimo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 5) ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) likutis metų pabaigoje ir Išlaidų sąmatų vykdymo balanse (forma Nr. 1) 020 subsąskaitoje „Materialiojo turto nusidėvėjimas“ (36 eilutė) likutis 352,9 tūkst. Lt ir 021 subsąskaitoje „Nematerialiojo turto nusidėvėjimo“ (37 eilutė) likutis 10,1 tūkst. Lt yra teisingas, nes Centras, skaičiuodamas ilgalaikio turto nusidėvėjimą, nesivadovavo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 1994 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 607 patvirtintais Ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvais (procentai nuo turto balansinės vertės). Pritaikius teisingus normatyvus gali reikėti pakoreguoti sąskaitas.

Profesinio mokymo metodikos centras dėl nepakankamų darbo užmokesčio srities vidaus kontrolės procedūrų neteisingai priskaičiavo ir sumokėjo 359,8 Lt už faktiškai nedirbtą darbą atostogų metu, tuo nesilaikė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos (toliau – Tvarka) 213 punkto, kuriame nurodyta, kad darbo užmokestis apskaičiuojamas remiantis darbo laiko apskaitos žiniaraščiais.

Pedagogų profesinės raidos centro direktorius Gintautas Rudzinskas 2003-12-10 įsakymu Nr. 118 pats sau pasiskyrė 2671 Lt vienkartinę piniginę išmoką. Audito metu buvo pateiktas Centro Tarybos raštas, kuriame Centro Taryba siūlo skatinti direktorių G. Rudzinską už gerus 2003 metų darbo rezultatus. Raštas pasirašytas, kad „suderinta“ su Švietimo ir mokslo ministerijos valstybės sekretoriumi D. Numgaudžiu, tačiau nėra nurodyta, kokia premijos suma skiriama direktoriui. Nesivadovaujant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 5.4 punktu, direktoriui priskaičiuota ir išmokėta vienkartinė piniginė išmoka 445 Lt, viršijanti tarnybinį atlyginimą.

Nesivadovaujant anksčiau minėto nutarimo 5.4 punkto reikalavimais, kai kuriems Centro darbuotojams direktoriaus įsakymais paskirtos ir išmokėtos vienkartinės išmokos, viršijančios 100 procentų nustatytą tarnybinį atlyginimą, dėl to iš viso nepagrįstai priskaičiuota ir išmokėta 4358 Lt.

Profesinio mokymo metodikos centras nesivadovavo minėtos Tvarkos 127 punkto nuostata ir nevedė kasinių ir faktinių išlaidų analitinės apskaitos pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius.

Nesilaikant Lietuvos Respublikos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 4 punkto, Panevėžio profesinio rengimo centro direktoriui B. Sadulai, nesant steigėjo

(ministerijos) leidimo, vadovaujantis jo paties įsakymais 2003 metų sausio–balandžio mėnesiais priskaičiuota ir išmokėta 970 Lt priedų prie atlyginimo.

Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 10 straipsnio 1 dalis nustato, kad viešojo juridinio asmens vadovas yra atsakingas už efektyvios kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, sukūrimą, jos veikimą ir tobulinimą. Atkreipiame dėmesį, kad nustatyti pažeidimai ir klaidos rodo, kad Ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose, kuriose atlikome audito procedūras, sukurtos kontrolės procedūros nepakankamai veiksmingos arba dalis jų (išankstinės, einamosios, paskesnės) nesukurta: Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijoje, Kauno kolegijoje, Klaipėdos verslo ir technologijų kolegijoje, Lietuvos jūreivystės kolegijoje, Alytaus kolegijoje, Šiaulių kolegijoje, Panevėžio kolegijoje, Klaipėdos kolegijoje, Kauno technikos kolegijoje, Utenos kolegijoje, Vilniaus statybos ir dizaino kolegijoje, Vilniaus technikos kolegijoje, Pedagogų profesinės raidos centre, Profesinio mokymo metodikos centre, Panevėžio profesinio mokymo centre, Utenos regioninio profesinio mokymo centre, Kretingos technologijos ir verslo mokykloje, Šiaulių buitinių mokykloje, Šiaulių buitinių mokykloje. Panevėžio kolegijoje yra daugiau kaip 200 pareigybių, todėl vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) 6 straipsnio 2 dalies reikalavimais turi būti įsteigta vidaus audito tarnyba. Kolegijos direktoriaus 2003 m. patvirtintame etatų sąrašė įrašyta auditoriaus pareigybė, tačiau darbuotojas nebuvo priimtas.

Nustatyta ilgalaikio turto, darbo užmokesčio bei kitų išlaidų apskaitos pažeidimų ir neatitikimų ir tai rodo, kad įstaigų vyriausiosios buhalterės nevykdė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 2 punkto reikalavimų. Jie nustato, kad įstaigų vyriausieji finansininkai (buhalteriai) organizuoja buhalterinę apskaitą ir kontroliuoja, kad racionaliai ir taupiai būtų naudojami darbo, materialiniai ir finansiniai ištekliai, užtikrina, kad ataskaitiniai duomenys būtų teisingi ir atskaitomybė laiku pateikiama finansuojančiai įstaigai. Vyriausiosios buhalterės neužtikrino, kad biudžeto lėšos būtų naudojamos pagal patvirtintą sąmatą, o operacijos teisingai užregistruotos ir įtrauktos į apskaitą, kad suminiai apskaitos registrų duomenys būtų teisingai perkeltami į ataskaitas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 19, 19.1, 19.2 punktais vyriausiasis finansininkas (buhalteris) kartu su įstaigos vadovu atsako, jeigu neteisingai tvarkoma buhalterinė apskaita, nesilaikoma ūkinę ir finansinę veiklą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų.

Profesinio mokymo metodikos centras nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 127 punkto nuostata ir nevedė kasinių ir faktinių išlaidų analitinės apskaitos pagal ekonominės

klasifikacijos straipsnius. Profesinio mokymo metodikos centre nustatyti pažeidimai ir klaidos rodo, kad nepakankamai veikia einamoji ir paskesnioji ilgalaikio turto apskaitos kontrolė, kuri užtikrintų, kad teisingai būtų apskaitytas neatlygintinai gautas ilgalaikis turtas, ir paskesnioji ilgalaikio turto nusidėvėjimo apskaitos kontrolė, kuri užtikrintų, kad nusidėvėjimas būtų apskaičiuotas vadovaujantis teisės aktais, einamoji ir paskesnioji kasinių ir faktinių išlaidų priskyrimo atitinkamiems išlaidų straipsniams ir apskaitos kontrolė, kuri užtikrintų, kad patirtos išlaidos būtų teisingai priskirtos pagal išlaidų klasifikaciją, laiku ir teisingai apskaitytos ir pateiktos finansinėse ataskaitose, išankstinė darbo užmokesčio apskaitos kontrolė, kuri užtikrintų darbo užmokesčio priskaičiavimo taisyklingumą.

Pastebėjimai

Ministerijos patvirtintame etatų sąrašė yra patvirtinta Finansų politikos departamento direktoriaus pareigybė, tačiau nuo 2002-08-01 į minėtas pareigas nėra priimtas asmuo, konkursas darbuotojo priėmimui neskelbtas.

Vadovaujantis Švietimo ir mokslo ministro 2003-05-02 įsakymu Nr. ĮSAK-584 „Dėl Kėdainių Jonušo Radvilos aukštesniosios mokyklos reorganizavimo“ prie Kauno kolegijos nuo 2003-08-01 prijungta Kėdainių Jonušo Radvilos aukštesnioji mokykla. Jos visas turtas perduotas Kolegijai, įskaitant balanso aktyvo dalyje 26 eilutėje „Išlaidos iš biudžeto“ (subsąskaita 200) 455,4 tūkst. Lt debeto bei pasyvo dalyje 34 eilutėje „Finansavimas iš biudžeto“ (subsąskaita 230) – 553,7 tūkst. Lt kredito likučius. Šie sąskaitų likučiai – 1999 metais buvusios Kėdainių Jonušo Radvilos kolegijos pastato (J. Basanavičiaus g. 4, Kėdainiai) vykdyti kapitalinio remonto darbai, kurie nebuvo deramai užbaigti ir įforminti. Nebaigtų ir baigtų, bet neperduotų naudoti, objektų statybos arba rekonstravimo sąnaudos iš subsąskaitos 200 „Išlaidos iš biudžeto“ metų pabaigoje nebuvo nurašomos, bet perkeliamos į kitus metus. Audito metu nustatėme, kad 1999 metams Kėdainių Jonušo Radvilos Kolegijai nepaprastosioms išlaidoms skirta 550, 0 tūkst. Lt, Kolegija gavo 505, 0 tūkst. Lt asignavimų iš straipsnio (2.04.1.02 „Kiti statybos objektai“) bei 15,0 tūkst. Lt iš straipsnio (2.04.3.01 „Ilgalaikio turto įsigijimas“). Ministerija nesivadovavo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (1990-07-30 Nr. I-430 su vėlesniais pakeitimais) 5 straipsnio 6 dalimi, kurioje nustatyta asignavimų valdytojo pareiga kontroliuoti ir vykdyti savo turtinius įsipareigojimus, atlikti pavaldžių institucijų finansinės atskaitomybės analizę, nes tik audito metu nustatyta, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2000 m. sausio 1 d. balanso Pažymyje apie valstybės biudžeto gaunamų lėšų sumų judėjimo 230, 140 sąskaitose 56 eilutėje nepagrįstai įrašytas 553,7 tūkst. Lt likutis, kuris buvo perkeltas į 2003 metų finansinę ataskaitą. Audito metu Kauno kolegijos laikinojo direktoriaus Mindaugo Misiūno sudaryta komisija turėjo įvertinti pastato (J. Basanavičiaus g. 4, Kėdainiai) atliktų remonto darbų dydį bei atsiskaitymus už juos. Minėta komisija 2004-12-04 sudarė Patikrinimo aktą Nr. 01, kuriame nurodė, kad 1999 metais atliktų ir apmokėtų remonto darbų vertė – 553, 5 tūkst. Lt

(553491,36 Lt). Kauno kolegija 2003 m. gruodžio mėnesį, remdamasi minėtos komisijos išvadomis, nurašė 553, 7 tūkst. Lt debetuodama subsąskaitą 230 „Finansavimas iš biudžeto“ ir kredituodama subsąskaitą 200 „Išlaidos iš biudžeto“. 1999 metais Kėdainių Jonušo Radvilos aukštesniajai mokyklai buvo skirta 505,0 tūkst. Lt kapitalinio remonto darbams iš nepaprastųjų išlaidų straipsnio „Kiti statybos objektai“, o Kauno kolegijos komisijos išvados ir pateikti duomenys apie 1999 metais mokykloje vykdytus statybos remonto darbus nesutampa, todėl negalime patvirtinti Kėdainių Jonušo Radvilos aukštesniosios mokyklos 1999 metais gautų ir panaudotų 505,0 tūkst. Lt nepaprastųjų išlaidų tikslinio panaudojimo, minėtiems darbams padarytų faktinių išlaidų bei Išlaidų sąmatų vykdymo 2003-08-01 (reorganizavimo) balanso 26 eilutės „Išlaidos iš biudžeto“ (200 subsąskaita) – 455,4 tūkst. Lt bei 34 eilutės „Finansavimas iš biudžeto“ (230 subsąskaita) – 553,7 tūkst. Lt likučio pagrįstumo. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos (toliau – Tvarka) 30 punkto nuostatomis, atliktų ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo darbų (jie finansuojami iš sąmatoje numatytų nepaprastųjų išlaidų) išlaidomis turėtų būti didinama Kauno kolegijos turto (objekto) įsigijimo vertė. Vadovaujantis Tvarkos 239 punkto nuostatomis, subsąskaitoje 200 „Išlaidos iš biudžeto“ tvarkoma naujos statybos, pastatų bei statinių rekonstravimo išlaidų iš biudžeto lėšų apskaita. Tos pačios Tvarkos 240 punktas nustato, jog nebaigtų ir baigtų, bet neperduotų objektų, statybos arba rekonstravimo sąnaudos iš subsąskaitos 200 „Išlaidos iš biudžeto“ metų pabaigoje nenurašomos, bet perkeliamos į kitus metus. Audito metu nustatėme, kad perduoto pastato Kauno kolegijai įsigijimo vertė nebuvo padidinta.

Telšių aukštesniosios taikomosios dailės mokyklos, kuri nuo 2003-08-01 prijungiant reorganizuota į Žemaitijos kolegiją, patalpomis ir kitu turto studentų praktiniam ir teoriniam mokymui pagal 2003-01-01 sudarytą sutartį naudojasi Vilniaus dailės akademija. Žemaitijos kolegija 2004-01-05 sudarė sutartį Nr. 28 (3.25) su Vilniaus dailės akademija, kurioje sutarties šalys įvardytos kaip patalpų ir kito turto „Nuomotojas“ ir „Nuomininkas“. Toks sutarties šalių įvardijimas neatitinka realios situacijos, nes nei patalpos, nei kitas turtas nėra nuomojamas, nuomos mokestis sutartyje nenumatytas.

Šiaulių buitinių mokykla audito metu apskaitė apskaitoje 1977 m. statybos 52677,0 Lt vertės garažą ir įregistravo Žemės ir kito nekilnojamo turto registre.

Dėl nepakankamų išankstinės finansų kontrolės procedūrų darbo užmokesčio srityje, Kauno kolegijoje direktoriaus pavaduotojui finansams, vyriausiajai buhalterei priskaičiuoti ir išmokėti personaliniai priedai iš viso 1273,07 Lt viršijant 100 procentų tarnybinių atlyginimų dydį ir taip buvo pažeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 5.1 punktas, kuriuo nustatyta, kad įstaigos vadovams suteikta teisė nustatyti vadovo pavaduotojams, struktūrinių padalinių vadovams ir jų pavaduotojams iki 100 procentų tarnybinio atlyginimo dydžio

personalinius priedus – 967,57 Lt bei 5.2 punktas, kuris nustato, kad įstaigos vadovams suteikta teisė kitiems darbuotojams skirti priedus, kurių suma neturi viršyti darbuotojui nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio – 305,5 tūkst. Lt.

Audito metu Kauno kolegija ištaisė pažeidimus, nes darbuotojai grąžino į kasą, o įstaiga sumokėjo į valstybės biudžetą (2004-04-06 mokėjimo pavedimas Nr.567) 1273,07 Lt neteisėtai išmokėtų personalinių priedų. Kolegijos direktorius pavedė (2004-03-29 įsakymas Nr. 947) direktoriaus pavaduotojui finansams kontroliuoti darbo užmokesčiui skirtų lėšų naudojimą, o apskaitos tarnybą įpareigojo vykdyti nustatytą finansų kontrolės tvarką.

Alytaus kolegijos laikinajam direktoriui, direktoriaus pavaduotojams, vyriausiajai buhalterei, fakultetų dekanams ir prodekanei priskaičiuoti ir išmokėti priedai iš viso 7484,64 Lt viršijo 100 procentų tarnybinių atlyginimų dydį bei fakultetų dekanams ir prodekanei vienkartinės pinigines išmokas iš viso 1343,00 Lt viršijo 100 procentų tarnybinių atlyginimų dydį. Taip buvo pažeistos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 4 punkto 2 dalis, kuri reglamentuoja, kad įstaigų vadovų priedai neturi viršyti tarnybinio atlyginimo dydžio – 1662,49 Lt, 5.1 punktas, kuris reglamentuoja, kad įstaigos vadovams suteikta teisė nustatyti vadovo pavaduotojams, struktūrinių padalinių vadovams ir jų pavaduotojams iki 100 procentų tarnybinio atlyginimo dydžio personalinius priedus – 5822,15 Lt, 5.4.1 punktas, kuris nustato, kad įstaigos vadovams suteikta teisė mokėti vienkartinės pinigines išmokas, skirtas darbuotojams skatinti už labai gerą darbą kalendoriniais metais, kuri gali būti skiriama ne daugiau kaip kartą per metus ir negali viršyti 100 procentų nustatyto tarnybinio atlyginimo – 1342,00 Lt.

Audito metu Kolegija ištaisė minėtus pažeidimus, tai yra darbuotojai grąžino į kasą, o Kolegija pervedė (2004-04-05 mokėjimo pavedimas Nr. 2024) į valstybės biudžetą 8827,64 Lt neteisėtai išmokėtų personalinių priedų ir vienkartinių išmokų. Šiuo atveju Kolegijoje nepakankamai veikia išankstinė darbo užmokesčio finansų kontrolė, kuri užtikrintų priedų prie darbo užmokesčio skyrimo ir priskaičiavimo teisėtumą. Alytaus kolegijos vadovybė ėmėsi priemonių nustatytiems audito metu pažeidimams išvengti ir 2004-04-05 įsakymu nustatė vidaus kontrolės procedūras ir vykdymo nuoseklumą, darbo užmokesčio, priedų, priemokų ir vienkartinių piniginių išmokų mokėjimo bei kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos ir paskyrė atsakingus asmenis už išankstinę, einamąją ir paskesniąją kontrolę.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 1998-12-17 įsakymu Nr. 1565 „Dėl švietimo įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos“ nustatytas kolegijų dėstytojų, vyresniųjų dėstytojų, dėstytojų ekspertų darbo apmokėjimas, tačiau nenustatyta mokslinius laipsnius turinčių dėstytojų darbo apmokėjimo tvarka. Šiaulių ir Žemaitijos kolegijose direktorių įsakymais nustatyti atvykusiems iš universitetų mokslinius laipsnius turintiems dėstytojams atlyginimai, juos

prilyginant Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 1998-12-17 įsakymu Nr. 1565 „Dėl švietimo įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos“ nustatytoms pareigybėms, o tai neatitinka minėtu įsakymu nustatytos Švietimo įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos.

Ministerija laiku nesudarė valstybinės žemės naudojimo sutarčių žemės sklypams (Vilniaus m. A. Volano g. 2/7, Literatų g. 8 ir Vilniaus m., Geležinio Vilko g. 12), kurių dydžiai Vilniaus miesto valdybos sprendimais buvo nustatyti 1999 metais.

Ministerija nesilaikė LR Buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06. Nr. IX-574) 6 straipsnio 2 dalies, kurioje nurodyta, kad į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, nuosavo kapitalo, įsipareigojimų dydžio arba struktūros pasikeitimu, reikalavimų ir LR finansų ministro 2001 m. kovo mėn. 16 d. įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 38, 303 punktų reikalavimų, kuriais nustatyta, kad pagal panaudos sutartį gauto turto apskaitą panaudos gavėjas tvarko užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“, laiku neapskaitė žemės sklypo (5,3533 ha), esančio Pramonės g. 1, Šalčininkų m., kurio naudojimui 1997-07-31 sudaryta Panaudos sutartis Nr. 43 ir teisiškai įregistruota 1997-08-05 ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso (Forma Nr. 1) užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ neparodė žemės sklypo, kurio vertė – 191,5 tūkst. Lt.

Dėl vidaus kontrolės procedūrų nebuvimo arba nepakankamo jų veikimo valstybinės žemės įforminimo ir apskaitos srityje pavaldžiose Ministerijai įstaigose ne visa žemės apskaityta apskaitos registruose ir jų balansuose. Nustatėme, kad iš Ministerijai 136 pavaldžių įstaigų žemės sklypų teisinį įforminimą ir įregistravimą atliko tik 39 (1040 ha, 23854,2 tūkst. Lt). Iš jų :

- 9 įstaigos (Alytaus kolegija, Balbieriškio žemės ūkio mokykla, Gruzdžių žemės ūkio mokykla, Joniškėlio Igno Karpio aukštesnioji žemės ūkio mokykla, Kauno kolegija, Kauno silpnaregių internatinė mokykla, Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras, Šiaulių buitinių mokykla ir Šiaulių politechnikos mokykla) Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso (forma Nr. 1) užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ apskaitė teisiškai įformintus žemės sklypus (412,4 ha), kurių vertė 11219,4 tūkst. Lt;

- 8 įstaigos (Alytaus siuvėjų mokykla, Jonavos politechnikos mokykla, Joniškio žemės ūkio mokykla, Lietuvos B. Oškinio vaikų aviacijos mokykla, Mažeikių politechnikos mokykla, Ukmergės aukštesnioji verslo mokykla, Utenos kolegija ir Vilniaus 2-oji politechnikos mokykla) Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ (iš dalies) apskaitė žemės sklypus už 2538,4 tūkst. Lt, neapskaitė – 792, 0 tūkst. Lt. Taip šios įstaigos nesilaikė LR Buhalterinės apskaitos įstatymo (2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574) 6 straipsnio 2 dalies, kurioje nurodyta, kad į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, nuosavo kapitalo, įsipareigojimų dydžio arba struktūros

pasikeitimu nuostatų ir LR finansų ministro 2001 m. kovo mėn. 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 38 ir 303 punktų reikalavimų, kuriuose nurodyta, kad pagal panaudos sutartį gauto turto apskaitą panaudos gavėjas tvarko užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“, ir laiku neapskaitė žemės sklypų, kurių vertė – 792,0 tūkst. Lt.

- 22 įstaigos (Anykščių žemės ūkio mokykla, Biržų politechnikos mokykla, Kauno dailės gimnazija, Kauno neprisigirdinčiųjų internatinė mokykla, Klaipėdos kolegija, Kupiškio technologijos ir verslo mokykla, Lietuvos jaunimo centras, Lietuvos reabilitacinis profesinio rengimo centras, Lietuvos sutrikusios klausos vaikų ikimokyklinio ugdymo centras, Pedagogų profesinės raidos centras, Šiaulių logopedinė internatinė mokykla, Šiaulių sanatorinė internatinė mokykla, Šiaulių statybos ir komunalinių paslaugų mokykla, Šiaulių prekybos ir verslo mokykla, Šilutės statybos, turizmo ir paslaugų verslo mokykla, Švėkšnos sanatorinė internatinė mokykla, Tauragės profesinio rengimo centras, Utenos regioninio profesinio mokymo centras, Vilniaus konservatorija, Vilniaus kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras, Vilniaus statybos ir dizaino kolegija ir Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centras) neapskaitė ir nepateikė Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ teisiškai įformintų ir įregistruotų žemės sklypų vertės, kuri sudaro 9666,8 tūkst. Lt;

Kaišiadorių žemės ūkio mokykla nesilaikė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 38 ir 303 punktu nustatytos tvarkos ir teisiškai įregistruotus žemės sklypus už 658,5 tūkst. Lt apskaitė 018 subsąskaitoje „Kitas ilgalaikis materialusis turtas“ 643,8 tūkst. Lt, o ne užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“.

Vievio sanatorinė-internatinė mokykla, nesudariusi valstybinės žemės naudojimo sutarčių, apskaitė žemės sklypus Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse 018 subsąskaitoje „Kitas ilgalaikis materialusis turtas“ už 111,9 tūkst. Lt. Dėl neteisingai apskaitytų žemės sklypų Kaišiadorių žemės ūkio mokykloje ir Vievio sanatorinėje-internatinėje mokykloje Ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse ilgalaikio turto vertė neteisingai padidinta 755,7 tūkst. Lt, o užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ nepateikta žemės sklypų vertė už 658,5 tūkst. Lt.

Daugų ir Simno žemės ūkio mokyklos, nesudarusios valstybinės žemės naudojimo sutarčių, užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ neteisingai apskaitė žemės sklypus, kurių suma 305,4 tūkst. Lt (atitinkamai 97,6 tūkst. Lt ir 207,8 tūkst. Lt), nes užbalansinėje sąskaitoje apskaitomas išsinuomotas arba pagal panaudos sutartį gautas ilgalaikis turtas, todėl Ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso užbalansinėje sąskaitoje ilgalaikio turto vertė neteisingai padidinta 305,4 tūkst. Lt.

Iš viso dėl to, kad nėra žemės apskaitos kontrolės procedūrų, Ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse sąskaitoje 01 „Ilgalaikis turtas“ (1 eilutė) pateiktas likutis 755,7 tūkst. Lt didesnis, o užbalansinėje sąskaitoje 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“ (59 eilutė) bendra neapskaityto ilgalaikio turto (žemės) vertė - 11003,4 tūkst. Lt (9666,8+792+191,5+658,5-305,4).

Audito metu mes negalėjome surinkti pakankamai duomenų (Ministerija apie žemės sklypų teisinį įforminimą ir apskaitą 84-iose jai pavaldžiose įstaigose duomenų nepateikė) apie visų pavaldžių įstaigų turimus žemės sklypus, nes tam reikėtų atlikti daug papildomų audito procedūrų. Nesant pakankamai duomenų ir informacijos Ministerijoje ir dėl audito metu apskaitoje nustatytų klaidų išlieka rizika ilgalaikio turto apskaitos balansinėse sąskaitose ir užbalansinėje sąskaitoje.

Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) 10 straipsnio 1 dalis nustato, kad viešojo juridinio asmens vadovas yra atsakingas už efektyvios vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, sukūrimą, jos veikimą ir tobulinimą.

Nustatyti finansų kontrolės srities pažeidimai ir neatitikimai rodo, kad Ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose nepakankamai veikia išankstinė, einamoji ir paskesnioji kontrolė. Ministerija neužtikrina Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 6 dalimi nustatytų asignavimų valdytojui pareigų vykdymo – užtikrinti vadovaujamos institucijos finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumo.

Audito metu Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos vadovybę 2003-11-05 raštu Nr. S-(1050-1.11)-1929 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų“ informavome apie išankstinio tyrimo metu Kolegijos veikloje nustatytus trūkumus. Kolegijos vadovybė audito metu nurodytus trūkumus ištaisė, išskyrus tai, kad nesudarytos Valstybinės žemės naudojimo sutartys dėl sklypų, esančių po Kolegijos pastatais Girionių kaime, Kauno rajone ir informavo, kad ruošiami detalieji žemės sklypų planai bei vykdomi derinimo darbai.

Alytaus kolegijos vadovybę informavome 2003-10-23 raštu Nr. SK-(1050-1.11)-1845 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų“ apie išankstinio tyrimo metu nustatytus trūkumus: nepatvirtintos Finansų kontrolės taisyklės, Finansų ir buhalterinės apskaitos dokumentų, registrų ir finansinės atskaitomybės saugojimo tvarka ir nustatyta Kolegijos išlaidų sąmatų projektų rengimo tvarka neatitinka galiojančių norminių teisės aktų reikalavimų, nepatikslingas laikinasis statutas, naudojama valstybinė žemė neapskaityta Kolegijos buhalterinėje apskaitoje, neregamentuota sutarčių sudarymo tvarka ir jų vykdymo kontrolė, nepatvirtinta pajamų apskaičiavimo tvarka. Kolegija audito metu nurodytus trūkumus ištaisė, išskyrus tai, kad dar nesutvarkyti žemės klausimai – nesudaryta Valstybinės žemės naudojimo sutartis.

Panevėžio profesinio rengimo centre 13741 vnt. trumpalaikio turto buvo apskaitoma tik kiekiu išraiška. Audito metu rekomendavome, o Centro direktoriaus sudaryta komisija įvertino materialines vertybes ir liepos mėnesį apskaitė apskaitos registruose ir įstaigos balanse.

Šiaulių prekybos ir verslo mokykla 2003 metais apskaitė ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse pateikė 1996-02-12 Valstybinės žemės panaudos sutartimi perduotą valstybinės žemės sklypą (0,1142 ha) 21,7 tūkst. Lt vertės, kuris nebuvo apskaitytas.

Audito metu atkreipus Šiaulių prekybos ir verslo mokyklos vadovo dėmesį, Mokykla pateikė Švietimo ir mokslo ministerijai naujus mokyklos nuostatus, kuriuos Švietimo ir mokslo ministras patvirtino 2004-02-27 įsakymu Nr. 276.

Atsižvelgiant į audito metu nustatytus vidaus kontrolės trūkumus, Alytaus siuvėjų mokykla patikslino vyriausiosios buhalterės pareiginę instrukciją, kontrolės procedūras dėl trumpalaikio turto ir atsargų pas materialiai atsakingus asmenis.

Rekomendacijos

Atsižvelgdami į 2003 metų audito metu nustatytus teisės aktų pažeidimus apskaitant valstybės patikėjimo teise valdomą ilgalaikį, finansinį ir gautą pagal panaudą, pasaugą, išsinuomotą turtą, gautinas pajamas teikiant paslaugas, valstybės turto ir asignavimų valdymą ir naudojimą, darbo užmokesčiui patvirtintų išlaidų teisingą naudojimą pavaldžiose įstaigose, nepakankamą vidaus kontrolės procedūrų buvimą ir esamų kontrolės sistemos dalių veiksmingumą ir į kitus faktus, pateiktus ankstesniame skyriuje rekomenduojame:

- Nustatyti kontrolės procedūras Ministerijoje, pavaldžiose įstaigose užtikrinančias teisingą asignavimų naudojimą ir apskaitą, teisingą duomenų pateikimą finansinėse ataskaitose asignavimų valdytojui, paskiriant atsakingus asmenis (iš Finansų apskaitos ir kontrolės skyriaus, Finansų politikos departamento, Turto valdymo skyriaus ir atsakingo už programų vykdymą asmens) finansinių ataskaitų analizę pagal nustatytus terminus, kontroliuoti šių priemonių veikimą ir laiku imtis priemonių, kad esamos įstaigose problemos būtų tinkamai išspręstos.

- Pavesti ir nustatyti terminą pavaldžioms įstaigoms, atsižvelgiant į nustatytus pažeidimus bei pastebėjimus, atlikti apskaitos registruose ir finansinėse ataskaitose atitinkamus finansinių ataskaitų sąskaitų koregavimus ir sudarytose ketvirtinėse ar pusmetinėse finansinėse ataskaitose pateikti teisingus duomenis, o Ministerijai nustatyti kontrolės procedūras, norint įsitikinti, kad įstaigos atliko visus reikiamus veiksmus, taisydamos apskaitos ir finansinių ataskaitų duomenis.

- Imtis priemonių užtikrinti finansų valdymo sprendimų koordinavimą ir kitas funkcijas.
- Priimti į Finansų politikos departamento direktoriaus pareigas darbuotoją arba spręsti šios pareigybės panaikinimo klausimą.

- Nustatyti asignavimų, perduodamų į viešąsias įstaigas (buvusioms biudžetinėms įstaigoms) ilgalaikiui turtui įsigyti, kontrolės procedūras siekiant užtikrinti naudojimo teisėtumą, turto įsigijimą pagal tikslinę paskirtį ir jo apskaitą.

- Nustatyti asignavimų perdavimo tvarką ne Ministerijos pavaldumo įstaigoms, o kitiems subjektams, vykdančioms Ministerijai patvirtintas programas.

- Nustatyti papildomas išankstinės, einamosios ir paskesniosios finansų kontrolės procedūras finansinio turto, pagal panaudą gauto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto apskaitos sritims.

- Siekiant iš anksto užtikrinti ūkinių operacijų teisėtumą, nustatyti papildomas išankstinės finansų, ilgalaikio ir finansinio turto kontrolės procedūras priimant sprendimus.

- Stiprinti vidaus audito tarnybos veiksmingumą švietimo ir mokslo sričių sistemos rizikų valdyme ir vidaus kontrolėje.

- Nustatyti papildomas kontrolės procedūras, kad Ministerijos vidiniai teisės aktai būtų tinkamai ir laiku parengti, kad būtų vykdoma jų kokybiško parengimo atskaitingumo kontrolė.

- Nustatyti papildomas kontrolės procedūras, taip užtikrinant tinkamą Ministerijos atstovavimą jos įsteigtose viešosiose įstaigose ir informacijos pateikimą.

- Sustiprinti metodinį vadovavimą pavaldžioms įstaigoms apskaitos klausimais.

- Parengti Ministerijos finansinės atskaitomybės sudarymo taisykles.

- Sukurti ilgalaikio turto, perduoto panaudos pagrindais, valdymo ir naudojimo vidaus kontrolės procedūras.

- Spręsti klausimą dėl tarnybinių gyvenamųjų patalpų, esančių Vilniaus rajone, nuomos sutarčių su gyventojais sudarymo teisės aktų nustatyta tvarka arba ieškoti kitų turto valdymo sprendimų.

- Sukurti žemės įforminimo ir apskaitos srities vidaus kontrolės procedūras visų Ministerijos įstaigų sektoriuje.

Džiaugiamės, kad audito metu buvo stiprinama vidaus kontrolė – parengtos ir patvirtintos Finansų kontrolės taisyklės, kurių dėka siekiama reglamentuoti finansų kontrolės organizavimą Ministerijoje ir valstybės tarnautojų arba darbuotojų, atliekančių finansų kontrolę, pareigas ir atsakomybę, patvirtinta Vidaus audito skyriaus Vidaus audito metodika, pradėti rengti teisės aktai, kuriais siekiama sukurti efektyvesnę finansų valdymo sistemą.

Dėkojame Ministerijos darbuotojams už tarpusavio supratimą ir pagalbą atliekant 2003 metų finansinės atskaitomybės auditą. Tikimės konstruktyvaus bendradarbiavimo, atliekant kitų metų auditą.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2004-09-01 prašome raštu informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ąjį departamentą. Adresas – Pamėnkalnio g. 27, 01113 Vilnius.

Prašome per 10 darbo dienų susipažinti su ataskaitoje pateiktais rezultatais ir nesutikus pareikšti pastabas.

Finansinio audito 5-ojo departamento
direktorė

Daiva Bakutienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Ona Kunigėlienė

Susipažinau:

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministras

Algirdas Monkevičius

Švietimo ir mokslo ministerijos
Finansų apskaitos ir kontrolės skyriaus vedėja

Kristina Želudevičienė